

**trideset
let
osvoboditve**

**glasbena
mladina**

glasilo glasbene mladine slovenije

leto V, številka 5

9. maj 1975

republiška konferenca glasbene mladine slovenije

Pregled in ocena dose-
danjega dela in pa na-
črtovanje nalog v bo-
doče, to sta bili bistveni
točki republiške konfe-
rence Glasbene mladine
Slovenije, ki je bila 19.
aprila v Ljubljani. Glede
na pomembnost konfe-
rence, ki je številnim de-
legatom omogočila nove
izkušnje v spoznavanju z
idejo našega gibanja in pa
pobude za nadaljnje delo,
posvečamo peto številko
Glasbene mladine mislim
in predlogom, ki so bile
na konferenci izražene.

strokovna utemeljenost

I. programska komisija

Standardni (praktičistični, stihij-
ski) pristop k sestavljanju progra-
mov za koncerte GMS (in druge
mladinske koncerte pri nas) pomeni
le začasno (podedovano) metodo
dela GMS, ki izhaja iz realnih (tre-
nutnih) možnosti pri nas. To me-
todo dela naj bi GMS v prihodnje
nadomestila s strokovno utemelje-
nim pristopom, katerega osnovo naj
bi dala dejavnost programske komi-
sije.

Naloge programske komisije naj
ne bi bilo sestavljanje konkretnih
programov (to je slej ko prej delo
strokovne službe GO GMS v koordi-
naciji z ustreznimi glasbenoprofesio-
nalnimi dejavniki pri nas), namreč, s
študijsko poglobljenim pristopom
izoblikovati osnovne smernice za
programiranje prireditvene oz. kon-
kretno koncertne dejavnosti GMS.

Programska komisija bi morala
zato zajeti naslednje programske pa-

rametre, ki se kažejo kot pomembni
pri določanju prireditvenih okvirov
in sestavljanju konkretnega progra-
ma:

A. KONCERT:

1. Oblika koncerta (kraj, odnos
koncertant–poslušalec, programska
struktura – tj. funkcija dolžine
skladb, njihove glasbene zasedbe,
njihovo zaporedje).

2. Komentator, njegova vloga.

3. Program (izvedbena struktura,
stilistična struktura in stopnja teht-
nosti posameznih programskih
točk).

B. POSLUŠALSTVO:

1. Starostna struktura

2. Izobrazbena struktura

Delo programske komisije naj iz-
haja tako iz priznanih teoretičnih
ugotovitev (glasbene psihologije in
glasbene sociologije, upoštevanje
stilno-estetskih strani glasbeno-zgo-
dovinskih postavk, ki jih vsebuje
programski fundus glasbe), kakor iz
praktičnih spoznanj v glasbenopeda-
goškem in koncertantnem delu.
Posebej pa naj to delo sloni na gra-
divu, ki ga v obliki anketiranja po-
slušalcev oz. udeležencev prireditve
zbira ob svojih akcijah GO GMS.

Končni rezultat dela programske
komisije naj bi bilo izoblikovati tipe
koncertov oz. glasbenih prireditev,
in sicer idealnih, ne oziraje se na tre-
nutne možnosti, ki jih ima na voljo
GMS, oziroma ki obstoje na po-
dročju naše glasbene produkcije in
reprodukcije. Ti rezultati naj bi po-
menili vodilo za perspektivno izbolj-
šanje dela GMS.

II. koordinacijska komisija

GMS ni organizacijsko telo, ki bi
samo imelo vse tehnično-izvedbene
faktorje za realizacijo svoje pro-
gramske dejavnosti in se mora zato
posluževati uslug, ki jih na tem po-

dročju ponujajo ustanove in sku-
pine, profesionalne in amaterske. V
trenutnih razmerah GMS tudi ni iz-
ključni nosilec mladinske glasbene
dejavnosti. Zato je mogoče čutiti
potrebo po koordiniranju progra-
mov v naši mladinski glasbeni dejav-
nosti, za kar je GMS najprimernejši
forum. Temu bi ustrezala posebna
koordinacijska komisija, sestavljena
iz predstavnikov glasbenih institucij
in skupin, ki se ukvarjajo s tem,
GMS in glasbenega šolstva.

Delo koordinacijske komisije
GMS bi sprva lahko potekalo v
smislu dosedanje programske komi-
sije GMS (tj. sestavljanje in koordi-
niranje programov na osnovi dose-
danje prakse), v prihodnje pa bi mo-
ralo potekati iz rezultatov, ki bi jih
pokazala (nova) programska komi-
sija GMS – ti rezultati bi morali
pravzaprav biti obvezno izhodišče
za delo koordinacijske komisije.

JANEZ HOEFLE

iz tajniškega poročila razširjeni poudarki

V času od I. rednega občnega
zboru Glasbene mladine Slovenije
(12. februarja 1972 v Ljubljani) so
bile pomembne spremembe v druž-
beno-političnem in kulturnem živ-
ljenju.

Smernice naše socialistične samo-
upravne družbe terjajo, da usme-
rimo delovanje Glasbene mladine ne
samo v šole vseh stopenj, ampak
tudi v delovne organizacije, to je
med neposredne proizvajalce, kamor
smo doslej premalo usmerjali svojo
dejavnost. Zato je GMS oblikovala
štiri komisije, katerih naloga je pri-
pravljati predloge in zaključne pro-
grame. To so:

– komisija za spremembo in do-
polnitev statuta na osnovi ustavnih
sprememb in zakona o društvih,

– komisija za izdelavo koncert-
nih programov za vse starostne stop-
nje mladih, vključujoč programe v
delavskih in kmečkih sredinah,

– komisija za klubsko dejavnost,
– uredniški odbor glasila Glas-
bene mladine.

V letu 1973 se je Glasbena mla-
dina Slovenije znašla v novi usme-
ritvi koncertne dejavnosti. Na pred-
log Kulturne skupnosti Slovenije je
bila ustanovljena Skupnost koncert-
nih poslovalnic Slovenije. Skupnost
združuje koncertne poslovalnice v
Celju, Kopru, Kranju, Ljubljani, Ma-
riboru in Novem mestu. V to skup-
nost se je na predlog Kulturne skup-
nosti Slovenije vključila tudi Glas-
bena mladina Slovenije s svojo kon-
certno dejavnostjo. Sodelovanje
Glasbene mladine Slovenije se izraža
v tem, da GMS s svojo programsko
komisijo vodi programsko politiko
in idejno usmerja koncertno dejav-
nost, SKPS pa organizacijsko po-
maga pri izvedbi koncertov, Kul-
turna skupnost Slovenije preko te-
meljnih kulturnih skupnosti sofinan-
cira mladinske koncerte, ki so pro-
gramirani preko GMS.

Pred sodelovanjem s SKPS je
GMS organizirala v letu 1972 38
koncertov, v letu 1973 trideset kon-
certov. V koncertni sezoni
1973–74 je bilo preko SKPS orga-
niziranih 263 mladinskih koncertov,
preko GMS pa 23 koncertov. V času
od septembra 1974 do marca 1975
je bilo organiziranih 162 mladinskih
koncertov preko SKPS in 7 kon-
certov preko Glasbene mladine Slove-
nije. V tem času sta bili tudi dve
medrepubliški gostovanji: Studio za
sodobni ples iz Zagreba je izvedel 9
nastopov, Srbski godalni kvartet pa
je imel 4 koncerte. Na osnovi med-
narodnega sodelovanja sta gostovala
v Sloveniji Ildiko Ban, violina in Ka-
talin Varadi, klavir iz Budimpešte in
klavirski trio glasbene akademije
„Franz Liszt“ iz Weimarja (NDR).
Sodelovanje z glasbeno akademijo
„Franz Liszt“ je postala stalna
akcija, saj bodo v letu 1975 trije stu-
denti ljubljanske Akademije za glas-
bo vrnili Weimarčanom obisk.

Izven programa GMS je Slovenska
filharmonija izvedla v sezoni
1973/74 38 mladinskih koncertov
in gostovanj, ljubljanska opera pa 36
mladinskih predstav.

Kulturna skupnost Slovenije v
koncertni sezoni 1974/75 sofinan-
cira 20 posebej pripravljenih koncer-
tov v tako imenovanih nerazvitih
krajih (razen Ljubljane in Maribora)
s prispevkom 2.000 ND za koncert,
ki ga pripravi GMS.

glasbena mladina

Izdaja glavni odbor Glasbene mladine Slovenije – Ureja uredniški odbor: Marijan Gabrijelčič (glavni urednik), Primož Kuret (odgovorni urednik), Anton Janežič (lektor), Milan Dekleva, Metka Zupančič (sekretar uredništva), France Anžel (tehnični urednik). Naslov uredništva: Ljubljana, Krekov trg 2/II, tel. 322-367.

Tekoči račun pri SDK Ljubljana, št. 501001-678-49381. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Izhaja šestkrat na šolsko leto. Celoletna naročnina 14 din, cena posameznega izvoda 3 din. Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov po sklepu Republiškega sekretariata za informacije 412-1/72, z dne 22. oktobra 1973.

Organ družbenega upravljanja časopisa: Jelena Kobe (RK ZSMS), ZKPOS, Sindikat družbenih organizacij (RS ZSS), Jakob Jež (DSS), Jože Stabej (DGU), Peter Lipar (ZDGPS).

Izdajanje časopisa sofinancira Kulturna skupnost Slovenije.

– komorne koncerte v 13. krajih I. kategorije manj razvitih področij po 2.000 ND
– 4 komorne koncerte v 9 krajih II. kategorije manj razvitih območij po 1.500 ND
– za vse Temeljne kulturne skupnosti (razen Ljubljane in Maribora) prispevek 4.000 ND za obisk operne ali baletne predstave

Med I. tematsko konferenco Glasbene mladine Jugoslavije, ki je bila 2. in 3. marca 1973 v Ljubljani na temo „Sodobna glasba in njeno mesto v programih Glasbene mladine“, je bil 2. marca v dvorani Slovenske filharmonije koncert sodobne solistične in elektronske glasbe. V šestih televizijskih oddajah smo predstavili vzorno uro glasbenega pouka, mladinski pevski zbor ter mlado flautistko Ireno Grafenauer. Na prvem radijskem programu RTV Ljubljana so februarja 1975 stekle polurne oddaje „Iz dela Glasbene mladine Slovenije“, ki so na sporedu vsakih 14 dni.

Kot soorganizatorji smo pomagali Zvezi društev glasbenih pedagogov Slovenije pri organizaciji in realizaciji III. zveznega tekmovanja učencev glasbenih šol Jugoslavije, ki je bilo v mesecu aprilu 1974 v Ljubljani, združeno z Evropskim koncertom prvonagrajencev evropskih tekmovanj ob sodelovanju orkestra Slovenske filharmonije.

Najbolj množična akcija Glasbene mladine Slovenije v pretekli sezoni je bila udeležba na Srečanju glasbene mladine Jugoslavije v Zagrebu, ki se ga je udeležilo 850 mladih iz vse Slovenije. V poletnih počitnicah se je 27 mladih glasbenikov udeležilo glasbenih kampov, in to: 17 v Grožnjanu, 1 v Gwattu (Švica), 8 v Bayreuthu (ZRN) in 1 v Olsztynu (Poljska), na katerih so se naši mladi glasbeniki izkazali s pomembnimi rezultati v mednarodnem merilu. Dva predstavnika Glasbene mladine Slovenije sta se udeležila nemško-jugoslovskega zborovskega tedna v Trossingenu, ZRN.

II. tematske konference na temo „Programske naloge Glasbene mladine v delavskem okolju“ se je udeležilo 13 delegatov, 3-dnevne poletne politične šole 1 delegat, prav tako sta se po 1 delegat udeležila tudi IX. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije in Zveze socialistične mladine Jugoslavije.

Za kviz na temo „Impresionizem v glasbi“ se je 1974 prijavilo 5 ekip iz II. gimnazije v Ljubljani. Zmagovalna ekipa se je udeležila nadaljnjega tekmovanja v SR Srbiji.

1975 se je Glasbena mladina Slovenije vključila s široko zasnovano akcijo v zvezni kviz za osnovnošolce na temo „Mozart in njegova glasba“. Od prijavljenih 60 ekip se je na predtekmovanjih v 10 Osnovnih skupnostih Glasbene mladine Slovenije pomerilo 36 ekip, na polfinalu in finalu, ki sta bila v Ljubljani, pa 16 ekip. Zmagovalni ekipi finala, ki ga je posnela tudi ljubljanska televizija, sta se na zveznem tekmovanju v Kragujevcu uvrstili v polfinale, kar je vsekakor lep uspeh za slovenske udeležence. Sedem ekip se pripravlja na kviz „Glasbeni nazor Vojislava Vučkovića“, ki je namenjen predvsem srednješolcem.

V novembru 1974 je zaživel Klub Glasbene mladine Slovenije, ki šteje nekaj nad 20 članov in se je do sedaj že izkazal v dobro uspešnih akcijah: koncert v bolnišnici Škofljica, improvizacija v otroškem vrtcu, priprave za kviz „Mozart“ in „Vučkovića“, organizacija in realizacija kviza „Mozart“, sodelovanje pri radijskih oddajah, animacija. Iz kluba GMS je izšel tudi naš prvi ansambel, pihalni kvintet GMS. Člani kluba se udeležujejo tudi v glasbenem delu Pionirskega doma. Februarja 1975 smo pričeli sodelovati tudi s Forumom s serijo klubskih predavanj v Študentskem naselju. Vzpodbudni začetki kažejo, da bo klubska dejavnost v Študentskem naselju postala stalna akcija Glasbene mladine Slovenije. Omeniti je treba sodelovanje z revijo Pionir, ki je bila soorganizator kviza „Mozart“.

Na „Mladinskem tednu“ v mesecu maju 1974 so na 2 koncertih GMS v Ljubljani sodelovali solisti in ansambli ZGBI. Koncertni program in izvedba koncertov so bili vzorno pripravljeni. Glasbena mladina pobratenih mest Ljubljane in Reke ter Maribora in Banje Luke utrjuje svoje stike in s tem doprinesejo svoj delež k bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov. Kot prispevek za II. tematsko konferenco MOJ je GMS izvedla anketo o kulturnem življenju mladih, s posebnim poudarkom na mladini iz delavskih in kmečkih slojev. Anketiranih je bilo po 30 mladih na gimnazijah, srednjih strokovnih šolah, v delavskih organizacijah in krajevnih skupnostih iz Ljubljane, Jesenic in Murske Sobote.

Rezultati ankete so pokazali, da je mladina premalo vključena v organizirano kulturno življenje, da je ob koncertih zlasti resne glasbe po večini pasivna, čeprav je tudi zainteresirana za zahtevnejše programe, če so le-ti izvajani na najvišji umetniški ravni.

Nadaljna uspešna rast Glasbene mladine in uresničevanje njenega delovnega programa je odvisno tudi od uspešne dejavnosti občinskih organizacij Glasbene mladine Slovenije in drugih organiziranih skupin GMS, ki so v: Ljubljani, Mariboru, Celju, Murski Soboti, Ljutomeru, Hrastniku, Novem mestu, Brežicah, Krškem, Metliki, Kranju, Trzinu, Škofji Loki, Ajdovščini, Radovljici, Novi Gorici in v Trstu.

Naša glavna dejavnost bo tudi v prihodnje veljala organizaciji mladinskih koncertov s posebnim poudarkom na organizaciji koncertov za delavsko in kmečko mladino.

Na podlagi sociološke ankete bomo lahko naš program prilagodili specifičnim problemom v tem okolju in hkrati tudi ustregli željam delavske in kmečke mladine po kulturnem udejstvovanju.

V počastitev 30. letnice osvoboditve in 5. obletnice Glasbene mladine Slovenije nameravamo prirediti v okviru mladinskega kulturnega tedna v mesecu maju 1975 „Dan Glasbene mladine“ s poldnevni non stop glasbenim programom, na katerem bodo sodelovale vodilne glasbene institucije.

PETER LIPAR

kot odgovor na članek Janeza Kralla v 3. številki »glasbene mladine« smo prejeli naslednje:

o nekem pisanju

Glasbena mladina, glasilo Glasbene mladine Slovenije, leto V, številka 3, 5. februar 1975. Izhaja šestkrat v šolskem letu, izdajanje časopisa pa sofinancira Kulturna skupnost Slovenije. Str. 4–5: Janez Krall: ob nastanku in delovanju jazzovskega društva v Ljubljani.

Nekoliko pozno sicer nam je prišla v roko omenjena številka glasila Glasbene mladine Slovenije, katere namen je najbrž seznanjati mladino z glasbo, jo glasbeno vzgajati in jo seznaniti z objektivnimi in strokovno utemeljenimi informacijami in komentarji s področja glasbe. Prav zaradi tega smo tako bolj presenečeni in ogorčeni zaradi omenjenega članka tov. Kralla, ki poskuša kritično obravnavati delovanje Jazzovskega društva v Ljubljani, pri tem pa kritično „obdeluje“ še vrsto jazzovskih glasbenikov, med katerimi tudi plesni orkester RTV Ljubljana (PÖRL). Spričo zasnove glasila, ki se kaže v drugih prispevkih te številke, smo bili nemalo presenečeni, ko smo namesto strokovnosti, zdrave kritičnosti in objektivnosti v članku tov. Kralla naleteli na tendenciozno pisane žalitve, zmerjanje in strupeno zlobnost, tako da se človek nehote vpraša: zakaj in v čigavem imenu?

Toda oglejmo si, kaj ta strogi in vzvišeni podeljevalec pravice in glasbene modrosti piše.

V prvem delu svojega „članka“, ki ga je pisal pred 16. januarjem, zasledimo:

„Ze 16. januarja bo v union-ski dvorani nastopil veliki plesni orkester RTV Ljubljana. Glede na slabe izkušnje z njim na lanskem festivalu (mišljen je ljubljanski festival jazz) smo lahko

upravičeno skeptični do pomena tega nastopa. Verjetno niti ni potrebno predstavljati ta pri nas tako zelo protežirani orkester pa tudi od spremeljajočih skupin, ki bodo nastopile z njim, ne moremo prav veliko pričakovati.“

Kaj je Krall hotel povedati s tem, da je PÖRL „pri nas tako zelo protežiran orkester“? V primerjavi s katerim velikim jazzovskim orkestrom v Sloveniji velja ta protekcija? Mogoče pa se to nanaša na vse tiste mlade glasbenike, ki so takoj, ko so le pokazali nekaj nadarjenosti, dobili stipendijo za nadaljevanje svojega študija pri nas ali pa v tujini, in to prav od tega istega PÖRL (oz. RTV Ljubljana)? Ali pa je mogoče Janez Krall sam tak zatirani glasbenik, ki zaradi protekcije, ki jo uživa PÖRL, ne more priti do veljave?

Ali pa, vprašajmo še drugače: Ali dva javna nastopa v enem letu res pomenita protekcijo?

Torej spoštovani tov. Krall: Če že želite komu naprtiti na glavo protekcijo, pred tem raje nekoliko premislite, kajti protekcije ni in ne more biti brez tistih, ki so zaradi take protekcije sami prizadeti. Če pa sami skrivate svoj lastni zatirani veliki orkester ali pa če poznate kakšne glasbenike, ki jim je PÖRL edina ovira do uveljavitve, kar na dan z njimi. Zelo bomo veseli novega vetra in nove okrepitve v slovenski jazzovski glasbi.

Zdaj pa še o tistih „spremljajočih skupinah, ki bodo nastopile z njim“ in od katerih „ne moremo prav veliko pričakovati“:

Ta stavek se vsekakor nanaša na trio Silva Štingla in kvintet Toneta Janše. In spet ugotavljamo, da je naš veliki kritik še enkrat pljunil v svojo lastno skledo. Tov. Krall namreč najbrž ni vedel, da kvinteta Toneta Janše pred 16. januarjem 1975 (to se pravi pred inkriminiranim koncertom) še nihče ni slišal in ni mogel slišati, ker je to bil njihov prvi nastop. Mogoče pa je tov. Krall to zvedel sam iz „komponente glasbe – tišine“ njihovega nastopanja. Skratka zelo objektivno in utemeljeno!

Toda Krallu ne zadošča samo to, da je raztrgal nekaj, česar še ni slišal. Zato sega še nekoliko v preteklost: do ljubljanskega festivala jazz 1974. „Slovenec sta prav bedno zastopala plesni orkester RTV Ljubljana in pop (jazz) skupina, oboje s Privškom. Revnost je pokazala že pri izbiri skladb, saj je za za-

četek PÖRL oz. Privšek postregel z več kot že prežvečeno pop inačico Straussovega „Also Sprach Zarathustra“ – ki mu je pač težko najti mesto na taki prireditvi, kot je mednarodni festival jazz, saj je tipični ponaredek potrošniške družbe – že dovolj razprodan pri trgovcu Deodatu.“

Nevarnost, toda resnično. Tov. Krall, ki nam ves čas streže z obilico pikrosti, na omenjenem festivalu najbrž sploh ni bil. V nasprotnem primeru bi namreč moral vedeti, da PÖRL „Zarathustro“ ni igral na začetku. Spored je začel s Privškovo „Nenadoma nekega dne...“, posvečeno spominu nedavno preminulemu članu PÖRL A. Osani, nato pa še skladbe J. Gregorica in Privška, napisane prav za to prireditev. Ali pa so mogoče kakšni drugi, „objektivni“ razlogi preprečili tov. Krallu spremljanje sporeda jazz festivala.

Kaj pomeni „revnost pri izbiri skladb“? Naj omenimo, da je PÖRL „Zarathustro“ zaigral na koncu sporeda kot nekakšen popularen dodatek, kar se je, po odzivu občinstva sodeč (skladbo so morali ponoviti),

izkazalo programsko vsekakor pravilno in uspešno. Razen tega pa je očitno, da Krall namenoma preze domačo ustvarjalnost na kompozicijskem področju, kar je vsekakor (programsko) bistvo za vsak orkesterski nastop. Vsekakor pa se moramo strinjati s Krallovo frazo „že več kot prežvečeno“, saj vsak poznavalec jazz ve, da velik del zgodovine jazz počiva na skladbah, ki so jih „žvečili“ skozi desetletja, in sicer od nastanka pa skozi vsa stilna obdobja vse do danes. Če vemo, da obstaja množica svetovno znanih izvajalcev (in aranžerjev), ki so nešteto krat prirejali in izvajali n. pr. Gershwinovo Oh, Lady Be Good, Greenovo Body And Soul ali pa Handyjevo Saint Louis Blues, potem je jasno, da se je do danes zvrstilo na sto tisoče „prežvečenih“ izvedb teh skladb. PÖRL je „Zarathustro“ javno izvajal ... dvakrat.

Trgovci Deodato pa je pri vsem tem kriv le toliko, da je posnetek njegove izvedbe in obdelave te teme šel dobro v denar. Kaj pa Luis Armstrong, Aretha Franklin, Mahalia Jackson, Bessie Smith, Miles Davis in končno tudi Billie Holiday? – Vse sami trgovci? Svojo interpretacijo teme „Zarathustro“ pa so posneli na albume tudi taki orkestri kot Stan Kenton in Woody Herman. Kako pa je z njimi?

In kaj bi pri vsem tem ukrenili v veleumnim izrazom „ponaredek potrošniške družbe“? Kaj to sploh pomeni? Ali Strauss ponareja potrošniško družbo? Ali pa potrošniška družba ponareja Straussa? Mogoče je to PÖRL-ov „Zarathustro“? Ali pa Deodato? Ali pa vse skupaj in nič od tega? Le kdo bi se znašel pri tem „ponaredku slovenske družbe“? Odkar človeštvo ve za pojem jazz, poučeni ljudje vedo, da je ena izmed sestavin „jazz performance“ izbira poljubne teme, ki ji sledi improvizacija strogo po zadani harmonski strukturi – in šele tu se jazz začne. Skoraj da ni potrebno omenjati, da so mnogi sloviti izvajalci jazz za temo svojih improvizacij jemali različne „ponaredke potrošniške družbe“, vse od narodnih in „popularsongs“ (popevk) do del t. i. klasične (resne) glasbe. Zato je tembolj nejasno, kaj pri vsem tem ima opraviti potrošniška družba, če je to pot izbrano neko delo R. Straussa.

Pa pustimo nastop na festivalu jazz in pogledajmo, kaj Krall piše o nastopu v unionski dvorani 16. januarja 1975: „Za-

sedba: orkester je klasično zaseden, delno pomlajen, a bolj kot kdajkoli do sedaj brez dobrih solistov.“

Če PORL-ovi solisti Krallu niso všeč, je to vsekakor njegova stvar. Toda če to svoje mnenje podaja kot najnovejšo strokovno modrost slovenske glasbene kritike, to že ni več samo njegova stvar. Vsekakor pa bi bila že za zelo povprečnega ljubitelja jazza na slovenskem prava poslastica zvedeti, kdo je bil pred Atijem Sossom, Tonetom Janšo, Perom Ugrinom, Silvom Štinglom in Ratkom Divjakom „boljši solist“ v tem orkestru. Krall to najbrž ne ve. Ali pa so mu spet kakšni „objektivni“ razlogi preprečili poznejše poslušanje.

„Vprašanje pa je, zakaj glasbeniku Janši redko dovolijo igrati solo.“

In spet se Krallu ni posrečilo opaziti, da je glasbenik Janša igral solo v vseh instrumentalnih (orkestrskih) točkah, razen v tistih, ki so bile komponirane leta 1974, ko je bil Janša na izpopolnjevanju na Berklee School v Bostonu (kar bi Krall nedvomno moral vedeti spričo njegove izredne razgledanosti in strokovnosti). Vprašanje pa je, kako bi Krall pisal, če bi Janša resnično večkrat nastopil kot solist? Ali ne bi tudi njega uvrstili v stavek: „Na koncertu

se je iz skladbe v skladbo ponavljala ista veriga solov: Ati Soss, Pero Ugrin in Silvo Štingl.“

„... zaključna skladba orkestra samega in Privškova zahvala za topel sprejem (povedati moramo, da je ljubljansko sicer tradicionalno nekritično občinstvo zelo hladno reagiralo), avizo, adijo.“

Naš veliki strokovnjak se očitno nikoli ni pogovarjal niti z enim izvajalcem jazza izmed vseh tistih, ki so nastopali v Ljubljani, in ki so vsi po vrsti izjavili, da je najtežje igrati prav pred ljubljanskim občinstvom zavoljo izredne kritičnosti in tradicionalne hladnosti. Glede hladnega sprejema zadnjega PORL-ovega nastopa pa naj omenimo le to, da ima RTV Ljubljana posnetek celotnega koncerta z dolgim končnim aplavzom. Ker tov. Krallu brezmejno zaupamo, res ne vemo, zakaj so člani PORL na koncu toliko časa stali pred ploskajočo publiko in komu je ta aplavz bil namenjen? Nemara Krallu samemu.

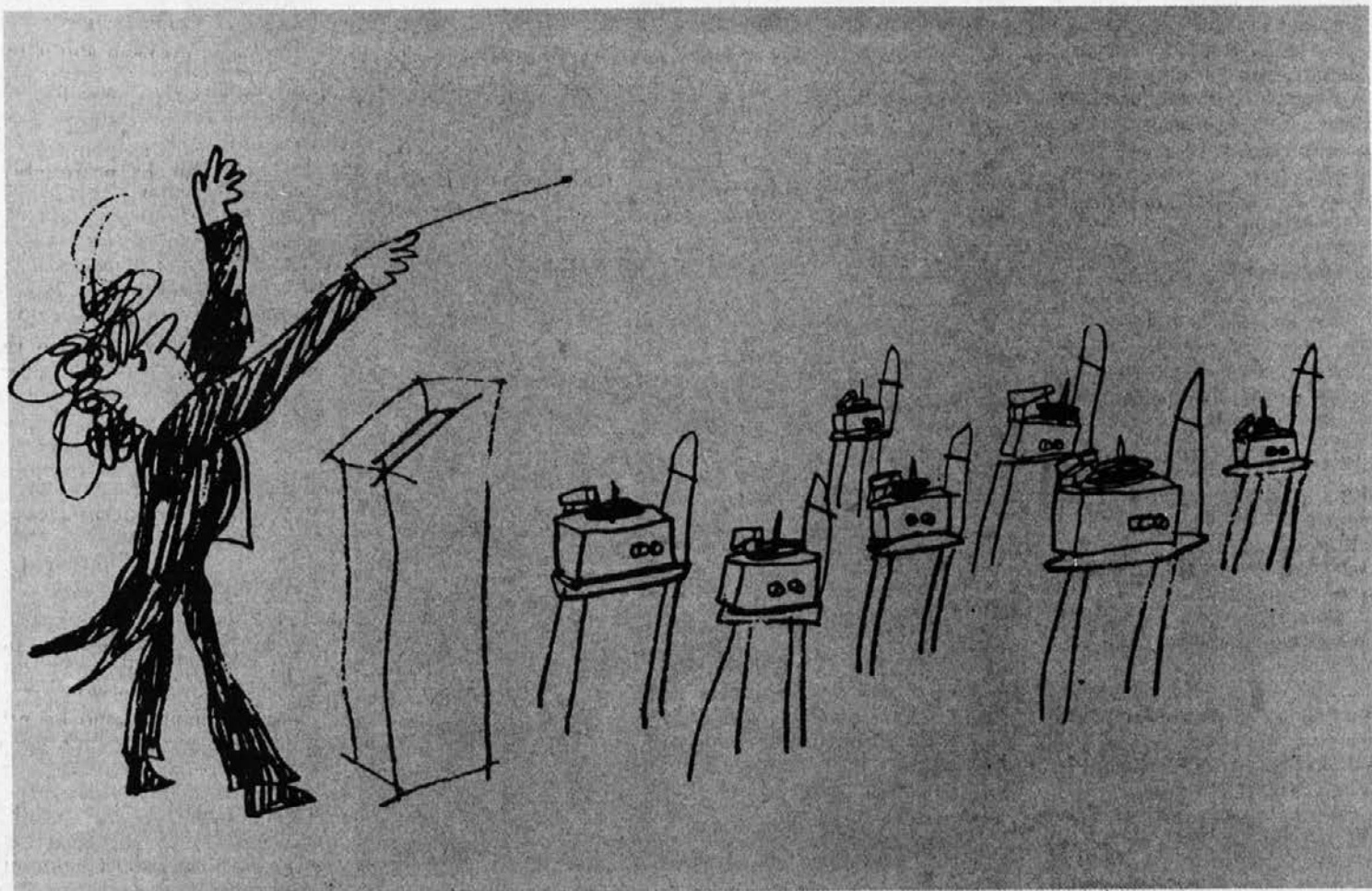
Pregled Krallove „strokovnosti“ bomo končali še z nekaj cvetkami: zanj je Divjak „odtolkel“ nekaj solov, jazz pa ima „resno in komercialno-operetno plat“; v neki umetnosti po njegovem lahko „zavlada zob časa“, ta pa postane „senilna“

(ubogi Monteverdi, Vivaldi, Bach in drugi „senilni“ skladatelji in njihova glasba, že dobera nagrizena od tega grdega „zoba časa“); poleg tega pa je igranje solo — tema — solo — itd. „stereotipno igranje“ — mar Krall pozna kakšno drugo, „ne stereotipno“ igranje malih ansamblov? — itd. skozi ves članek.

Vsekakor je jasno, da pisanje Janeza Kralla samo po sebi tako kot vsako drugo tako pisanje — ni vredno take pozornosti in tako obsežnega odgovora, saj je očitno, da Krallu, ki hoče (ali pa tudi ne) strokovno pisati o jazzu, manjkajo poglavitne zmožnosti za to, saj mu niso jasni temeljni pojmi igranja jazza, še posebej pa si ni na jasnem, kaj je to „big band“. Toda to očitno sploh ni pomembno za človeka, ki se je iz neznanega vzroka odločil strgati vse, kar je bilo ustvarjenega v tridesetih letih trdega dela velikega števila ljudi, ki so pripeljali slovensko glasbo od skromnih začetkov do tiste kvalitete stopnje, da je danes deležna pohval najbolj strogih kritikov po vsej Evropi in tudi z drugih kontinentov. Tisto, kar nas je zmotilo in pripravilo do tega pisanja, je dejstvo, da se je tak članek pojavil v glasilu Glasbene mladine, to se pravi časopisu, ki mu je najbrž prva na-

loga glasbeno vzgajanje mladine na vseh področjih glasbe (tako tudi na področju jazza) in objektivno informiranje o sodobnih glasbenih dogajanjih. V nasprotju s tem je Krallov „članek“ pod vsako kritiko, saj ne prenese niti najosnovnejše strokovne preizkušnje. Zanima nas, kako je mogoče, da je tako očitno tendenciozno in neutemeljeno pisan članek našel mesto na straneh časopisa, ki v isti številki prinaša članek Cirila Cvetka o Karlu Pahorju in vrsto zanimivih informacij s področja glasbe. In naj končamo; ljudi, ki bi pisali o jazzu v Sloveniji, zelo pogrešamo. Prav tako članikov. Toda če sta edina alternativa temu tako pisanju v Janezu Krall, potem naj raje ostane pri starem. Glasbena mladina bo več zvedela o jazzu samo s poslušanjem. Branje takih zmazkov jo lahko pripelje le v vode neokusa, banalnosti in Krallove „glasbene kuhinje“. Zlasti če gre za tako mlade bralce, kot to domnevamo za bralce Glasbene mladine, čeprav smo le prepričani, da je večina na Krallovo pisanje reagirala po njegovem lastnem in preizkušenem receptu: „Najprej smeh, nato jeza, nazadnje pa samo grenkoba“.

SLUŽBA ZA TISK
IN MEDNARODNE ZVEZE
RTV LJUBLJANA

ob tridesetletnici osvoboditve predstavljamo partizanske skladatelje

pogovor s profesorjem cirilom cvetkom

Med NOB ste gotovo sodelovali pri pripravi glasbenih prireditvev. Nam lahko poveste, kako so priprave potekale, kdo so bili nastopajoči, kako so se pripravljali, kako je občinstvo predstavilo sprejelo (morda bi lahko opisali kakšen miting).

Vaše vprašanje je preprosto in težavno hkrati. Kot član propagandnih odsekov v XII. in I. topniški brigadi ter pri štabu XV. divizije, kar je trajalo od italijanske kapitulacije do pomladi 1944, sem sodeloval pri neštetihi kulturnih prireditvah, mitingih, proslavah, koncertih itd. Ni pretiravanje, če rečem: pri neštetihi prireditvah. Člani propagandnih odsekov, poznali so nas kot „kulturnike“, smo bili dolžni pripraviti in izvesti kar največ in kar najboljših takih prireditvev. Spominjam se, da smo npr. v Mokronogu septembra 1943 postavili na trgu oder, nanj namestili pianino, nato pa igrali in peli – rekel bi – tisočglavemu, skrajno discipliniranemu avditoriju borcev. Nikdar prej si ne bi mogel predstavljati, da bo moja prva naloga v partizanih igranje na klavir in spremljanje solistov. No, v septembru 1943 se mi je zgodilo natanko to.

In ko sem bil decembra 1943 v propagandnem odseku I. topniške brigade v Uršnih selih nad Novim mestom, sem tam sestavil oktet, s katerim je bilo treba večkrat javno nastopiti, pa sodelovati tudi pri polnočnici, čeprav je ljubljanski škof verske obrede tam prepovedal.

Nato so se zvrstili nastopi v Suhi krajini, v dolini Krke in drugod: recitacije s pevskeimi točkami, ob koncu pa še morda krajši dramski prizor ip. A ne le to. Stremeli smo tudi k večjim, bolj zaključenim, kvalitetnejšim oblikam skupnega nastopanja. O tem pričajo zapiski ob izvedbah Sintičeve reportaže „Naš pohod“. Zvone Sintič, umetniški vodja frontnega gledališča v VII. korpusu, je izredno posrečeno sestavil oz. razporedil

besedila Mateja Bora, Kajuha, Petra Levca in drugih partizanskih avtorjev, uporabil soliste in govorni zbor, vse skupaj pa tako spretno povezal z mojo glasbeno spremljavo, ki jo je na harmoniki izvedel Jože Stritar, da smo bili ob sklepnihi vajah in pri prvi javni izvedbi presenečeni celo izvajalci sami. Velika škoda je, da te Sintičeve reportaže, ki je bila po osvoboditvi tudi natisnjena v založbi Ljudske prosvete, letos nihče ni znal izkoristiti...

No, za eno najpomembnejših in največjih glasbenih prireditvev, pri katerih sem sodeloval med partizani, lahko štejemo slavnostno akademijo ob triletnici ustanovitve Osvobodilne fronte. Tedaj smo v Črnomlju zbrali vse, kar je bilo dosegljivo in vredno: izredno številčen in zvočno ubran pevski zbor, ki so ga sestavljali gojenci črnomaljske

ške oficirske šole, nadalje zbor črnomaljskih mladink, pionirje, male harmonikarje, godbo glavnega štaba narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije, soliste – pevce in igralce iz Slovenskega narodnega gledališča za osvobojeno ozemlje ter mlade odrske talente, ki so prišli v tečaj SNG iz vseh koncev slovenske zemlje. Za to akademijo sva z Bojanom Adamičem morala napisati več novih skladb, Bojan npr. kantatni finale prireditve s tercetom sester Stritar, jaz obsežno „Partizanovo pomlad“ za bariton solo, klavir in mešani zbor na besedilo Kljusovega Jože, Janez Kuhar je moral prirediti več partizanskih pesmi za harmonikarski orkester, da ne omenjam posebej svojih priredb za pevski in govorni zbor z gojenci črnomaljske oficirske šole. Skratka, bila je to veličastna glasbena prireditev, o kateri se je govorilo še precej let po osvoboditvi.

Manj glasbeni in veličastni, ne manj pomembni so bili koncerti, ki sem jih izvedel z mešanim zborom SNG v Črnomlju, Metliki, Gradacu, radiu OF in drugod, po preselitvi SNG v Dalmacijo, kar se je zgodilo ob koncu februarja 1945, pa tudi v Zadru, Biogradu na moru itn.

Kot je znano, so ta zbor sestavljali pevci-solisti SNG, mezzosopranistka Vanda Zihlerova, sopranistka Zdenka Tavčarjeva in basist Stane Česnik, med dramskimi igralci – člani zbora naj omenim Emo Starčev, Vlado Šo Simčičev, Vido Levstikovo, Jožeta Galeta in Jožeta Tirana, med mladimi odrskimi talenti pa še Ivanka Mežanovo, Pavlo Kovičev, Vanjo Turka, Naceta Simončiča in Pavlino Muellerjevo. Če danes analiziram naše nastope, moram poudariti, da smo se lotevali najrazličnejše literature, od Ravnikove „Zenjice“ preko Devove „Zlate kangle“ do E. Adamičevih, Mirkovih in Ipavčevih pesmi, pozabili pa tudi nismo na svojo osnovno nalogo: gojiti in širiti revolucionarno, umetno partizansko in narodno pesem. Menda smo premalokrat po osvoboditvi omenjali, da je bil mešani zbor SNG izredno pomemben koncertni dejavnik med vojno, tehnično dobro izdelan in muzikalno neverjetno prepričljiv. Ob osvoboditvi je seveda prenehal delovati.

Treba je tu znova poudariti, da smo leta 1944 v okviru SNG sistematično, dnevno študirali s pevskeimi solisti, Nado in Bogdano Stritar, Zdenko Tavčar, Vando Zihler, Stanetom Česnikom, nekaj časa z baritonistom Marcelom Ostaševskim, ki se je znašel pri nas v Črnomlju, in ne nazadnje tudi z Jožetom Tiranom, ki so mu bile posebej ljube pesmi „Nezakonska mati“, „Pojdem na prejo“, „Ti si urce zamudila“ itn. Z njimi smo velikokrat javno nastopili v Črnomlju, Metliki, Gradacu, pozneje v osvobojenih mestih Split, Šibenik, Zadar itn., povsod pač, kjer sta bila na razpolago klavir ali pianino.

NOB nam je zapustila številne zborovske in druge skladbe, ki jih še danes poslušamo, seveda pa pogosto tudi izvajamo. Naštetje, prosim, skladatelje, ki so pisali med NOB – če ste morda поблиže spremljali njihovo ustvarjalnost. Morda bi lahko povedali, kakšni so bili pogoji ustvarjanja v partizanih, in če je mogoče, z nekaj besedami predstavili nekatere skladatelje.

O teh stvarih sem že toliko pisal, da mi morate oprostiti, če se bom tu in tam ponavljal.

FOTO: FRANCE MODIC

Torej: ko smo ob italijanski kapitulaciji prišli k partizanom tudi glasbeniki, smo bili dodeljeni, razen redkih izjem, v najrazličnejše vojaške enote. Jaz npr. v XII. brigado, točneje v propagandni odsek te enote.

Kot „kulturnik“ sem skrbel za mitinge, vadil s pevci, igral in spremljal na harmoniki ali klavirju, zapisoval revolucionarne melodije, ki so jih peli starejši partizani, predvsem partizani – španski borci ali partizani – bivši interniranci iz Bileče, jih harmoniziral, pomagal pri tiskanju brigadnega glasila in še posebej humorističnega lista XII. brigade „TA – PUM“, ki ga je urejal in izdajal Milenko Doberlet ter sploh sodeloval pri agitacijskem in propagandnem delu naše enote.

Pred nemško ofenzivo, tj. v septembru 1943, sem razmišljal o tem, da bi pripravil ciklostirano pesmarico. No, med ofenzivo sem te načrte zbrisal iz spomina, kajti štab brigade me je določil najprej za bataljonskega vojnega poročevalca, nato sem za krajši čas „vskočil“ kot kurir in sklenil svojo vojaško kariero kot brigadni poročevallec.

Po nemški ofenzivi so se začele prilike hitro urejati. Vojaške enote so temeljito reorganizirali in učvrstili, intenzivirali pa tudi kulturno delo med borci. Spet smo v XII. brigadi izdajali svoje glasilo in realizacija pesmarice je bila vse bližja. Medtem sem sicer menjal svoje „delovno“ mesto, prišel sem – kot rečeno – v I. topniško brigado in nato v štab XV. divizije, kjer sem ob sodelovanju Otona Jugovca in ilustratorja Leča Otovnika januarja 1944 izdal „Pesmi“, zbirko štiriglasnih skladb za moške zборе.

Marca 1944 sem bil dodeljen SNG kot glasbeni vodja. Začel sem delo, za katerega sem bil usposobljen in ki me je od nekdanj veselilo.

In če bi zdaj naštel še druge primere: Bojan Adamič je npr. v glavnem štabu NOV in POS kot pomočnik šefa propagande imel dokaj lepe in urejene pogoje za kompozicijsko delo, ki jih je – treba je poudariti – pametno in bogato izkoristil, saj je domala vsa literatura, ki jo je igrala godba glavnega štaba, bila izdelek Bojana Adamiča in njegovega pomočnika Draga Lorbeka. Naj naštevam dalje: Janez Kuhar najprej kot namestnik komandanta črno-

maljskega vojnega okrožja ni mogel kaj prida ustvarjati. Ko pa je v januarju 1944 dobil članstvo v SNG, so se njegovi delovni pogoji bistveno spremenili. Od tega časa dalje je Kuhar spisal npr. dokaj obsežno glasbeno sliko za soliste, zbor in harmoniko „Nekje v gozdovih“, več samospelov in zborovskih skladb, prirejal je dela za harmonikarski ansambel, sodeloval s Štefanom Suhijem pri nastajanju plesno-baletnih točk in nastopal kot harmonikar – solist ali v družbi z Edijem Delorenzom.

Karlu Pahorju je nekajtedensko bivanje v roški bazi 13-23 zelo koristilo. Tam so januarja 1944 nastali številni njegovi samospeli, predvsem ciklus pesmi na besedila Mateja Bora „Nina“ pa zborovske skladbe in „Slovenska suita 1941–1945“ za klavir, ki je bila skicirana sicer že v Ljubljani, a preurejena in razširjena šele na Rogu; tam je Pahor začel tudi urejati prvo partizansko reprezentativno pesmarico, vendar dela ni dokončal. Glavni štab NOV in POS je Pahorja izbral namreč za umetniškega vodjo na novo formiranega Invalidskega pevskega zbora, kar je precej vplivalo na njegovo nadaljnjo pot.

Zanimivo je, da je Kozina ob pohodu XVIII. divizije na Hr-

vaško zaznamoval nekaj izrednih umetniških dosežkov. Kljub težavnim pogojem, dnevnim premikom in bojem, kljub mrazu in snegu je Kozina našel čas in razpoloženje, da je spisal nekaj čudovitih samospelov. Po vrnitvi v Belo krajino je s skladanjem nadaljeval, zlasti uspešno v povezavi s pesnikom Francetom Kosmačem, pisal pa je tudi druge stvari, npr. učbenik za zborovske tečaje, članke za časopisje ipd.

Tako bi lahko našteval še in še. In pripovedi bi bile podobne druga drugi. Ni bilo tedaj skladateljem lahko, vendar zavest, da si potreben, koristen, da okolica pričakuje tvoja nova dela, da je bila tudi najpreprostejša in najkrajša otroška pesem sprejeta z navdušenjem in s hvaležnostjo, občutek, da ti želijo ustvariti ustrezne delovne pogoje, vse to je glasbenike vodilo k ustvarjalnemu delu. In rezultat: okoli 230 skladb v enem letu, kar dovolj zgornovo priča o pomembnosti in smiselnosti takega početja.

Se vam zdi, da tradicije glasbe iz NOB dovolj ohranjamo – kaj je po vašem mnenju storjenega, da so kar najbolj prisotne med nami?

Zdi se, da se je stanje v zvezi z ohranjanjem tradicij v zad-

njih dveh letih precej izboljšalo. Še vedno pa ni mogoče reči, da je dobro. Imamo svete za negovanje in razvijanje tradicij v okvirih Zveze borcev, republiškega in občinskega, imamo glasbene komisije, ki razpisujejo natečaje za nove skladbe s tematiko NOB in revolucionarne preteklosti, v Mariboru, Ljubljani, Trstu, Ajdovščini in drugod delujejo zbori, ki gojijo skoraj izključno revolucionarno in partizansko pesem, mariborski festival „Kurirček“ je bil decembra 1974 npr. v celoti posvečen glasbenemu ustvarjanju med partizani, v Brežicah, Ajdovščini in Trbovljah oz. Hrastniku bodo letos že tretjič zapored izvedli festival „Revolucija in umetnost“, Partizanska knjiga prireja po Sloveniji literarno glasbene večere, uglašene na partizansko in revolucionarno motiviko, tudi RTV in kulturne ustanove vključujejo v svoje programe tovrstno literaturo. Hotenje torej je. A ko nam bo uspelo vključiti v ta tok še šolstvo, univerzo, akademijo za glasbo, glasbene šole, osemletke in strokovne šole, ko bomo začeli intenzivneje kot doslej preučevati glasbeno ustvarjalnost med 1941 in 1945, ko bomo iz vsega tega izoblikovali celoto in v sredstvih javnega obveščanja in osveščanja odmerili temu poglavju ustrezen prostor, tedaj bomo lahko zadovoljnejši.

V. NOVE ŽARJE.

(Zorin)

Ciril Cvetko

Korakoma

1. Mi gremo na prej kot si len vi har v ši-ro-ka, svobodna ob-zor.
2. V sr-cih po-gum, na li-cih nasmeh, ni strah za-čr-tane nas po-

1. ja, tja pre-ko go-ra in pre-ko vo-da, vse da-lje do na-še-ga mor-ja.
2. ti; ta-ko gremo mi skoz temo noči ve-li-kemu jutru naspro-ti!

predsednik glasbene mladine slovenije miloš poljanšek:

prizadevanja gms za povezovalno vlogo v glasbeni vzgoji

Prednost petnajstih let dela Glasbene mladine v drugih republikah in pokrajinah Jugoslavije in sicer drugačne razmere v glasbenem življenju in v glasbenopedagoškem delu na Slovenskem sta narekovala že od samega začetka v aktivnosti Glasbene mladine Slovenije nekoliko drugačen pristop. V vodstvu Glasbene mladine Slovenije smo se zavedali, da moramo pridobiti čimveč pristašev gibanja GM na terenu, za kar je potrebno čimveč animatorjev, čim več koncertov, osnovnih skupnosti in po vsebini in atraktivnosti dobro glasilo GM in izoblikovati program koncertov, ki bo vseboval vse tiste možnosti realizacije v aktivnosti GMS, za katere se na eni strani kažejo potrebe po večini krajev Slovenije, na drugi pa, kar je mogoče ponuditi s silami naših glasbenih ansamblov.

Uspelo nam je vzpostaviti organizacijo na terenu (ustanovljeno je bilo preko 20 osnovnih skupnosti) in pridobiti največje število sodelavcev širom Slovenije.

Prav tako smo z zastopstvom v Glavnem odboru vzpostavili koordinacijsko vlogo GM med posameznimi kulturnimi ustanovami, ki so nudili glasbene prireditve mladim. Aktivnost GMS je v obliki koncertov in drugih vrstah prireditev zaživela. Po dveh, treh letih obetajočega dela in uspehov pa so nastale v odnosih med GM in posameznimi glasbenimi ustanovami težave. Po nepotrebnem smo tiščali v ospredje prestižna vprašanja: kdo je upravičen načrtovati programe za mladinske koncerte, kdo realizirati koncerte po finančni in organizacijski plati.

S krepitvijo samoupravnih interesnih skupnosti, predvsem še kulturnih, bi se moral predrugačiti tudi naš odnos do nastajanja programov dela GM, kakor tudi do njihove realizacije. Odveč je govoriti o sredstvih za dejavnost v prid GM, ki naj bi bila še naprej pri Glavnem odboru kot edino možnem „centru akcijske moči“ in s čemer bi nam bilo omogočeno delo. Če bi ravnali tako, bi miselno ostali pri proračunski logiki, ki v nobenem primeru ne bi bila v korist dejavnosti GM, vendar smo v številnih primerih tako storili. Poziv tajništva in Glavnega odbora GMS, naj se osnovne skupnosti GM s svojimi željami in programi pojavijo pri temeljnih kulturnih skupnostih, naj si priborijo ustrezno mesto v samoupravnem mehanizmu, v dosti primerih ni bil upoštevan.

Ker programske komisije – bilo jih je več – niso pravočasno objavljale programov, ni prišlo do pravočasnih sporazumov o

skupnih akcijah. Prav tako je naša aktivnost močno oslabilila na- pačno razumljena decentralizacija sredstev na temeljne kulturne skupnosti in drugačna – samoupravna organiziranost dejavnosti GMS.

Za leto 1973/74 je Kulturna skupnost Slovenije prenesla sredstva za mladinske koncerte namensko na kulturne skupnosti po občinah, pri čemer je GM Slovenije dodelila vlogo snovalca in koordinatorja vseh glasbenih prireditev.

Skupnost koncertnih poslovalnic Slovenije pa naj bi koncertne prireditve realizirala.

Težave so nastopile takoj, že ob pripravljanju programa, kar je bila dolžnost GM. S programom smo – kot že večkrat zamujali in tako oslabilili vsebinsko vlogo GM pri načrtovanju in realizaciji glasbenih prireditev za mladino. Skupnost koncertnih poslovalnic je terjala od GMS programe, čeprav se je tudi potem marsikaj odvijalo po starem, kar pomeni, da z njene strani ni bilo večje zavzetosti za čim doslednejše uresničevanje načel GM. Še naprej so prevladovali praktične rešitve. Tako je GM zabredla v težave. Namesto, da smo nadalje krepili osnovne skupnosti in sodelovanje z njimi, smo razmišljali, kdo je bolj upravičen organizirati najrazličnejše vrste koncertov, kdo podajati „oceno programov, datume, način, oceno in odmev izvedbe in usklajevanje stroškov“. Naše programske komisije so še naprej zamujale s pripravljanjem letnih programov, snovanjem vsebine vzornih koncertov in s tem resno ogrozile nekatere bistvene naloge GM.

Naloge v prihodnjem obdobju

gms in ustavne spremembe

Vsebinsko in organizacijsko mora naša organizacija dosledno uveljaviti ustavno načelo samoupravnosti. V času mobilizacije vseh družbenih sil mora tudi GMS konkretnije začrtati svojo vlogo v svoje naloge. Dosedanja dokajšnja enostranost v usmeritvi dela GMS – saj je najvidnejše prisotna le med šolsko mladino, ni v skladu z družbeno in kulturnopolitično orientacijo pri nas. Sami upravni socialistični družbeni odnosi, ki jih želi GM čim bolj dosledno uveljaviti, terjajo neposredno zavzemanje naše organizacije v organizacijah združenega dela med mladimi delavci, v krajevnih skupnostih, med kmečko mladino in prav tako tudi še naprej med šolsko mladino.

V novih družbeno ekonomskih odnosih si bo mogla organizacija GM zagotoviti materialne možnosti za naše delo samo prek sporazumevanja z neposrednimi proizvajalci oziroma njihovimi delegacijami o skupnem programu dela tako imenovanih uporabnikov kulturne dejavnosti in izvajalcev (kamor sodi tudi naše gibanje).

gm in samoupravne interesne skupnosti

Z izvajanjem ustavnih načel nastajajo v okviru občine, republike (in že po regijah) za posamezna področja družbenega dela (v vzgojo in izobraževanje, znanost, kulturo itd.) samoupravne interesne skupnosti. V njihovih okvirih se bodo usklajevali programi dela tudi za GM. Zato je nadvse pomembno, da je naša organizacija čim tesneje samoupravno povezana s temeljno interesno skupnostjo, saj bo v njenem okviru najrealneje snovala svoj delovni program in si zanj, za njegovo realizacijo zagotovila potrebne materialne in druge možnosti.

gm in družbene organizacije

GM je v minulem obdobju delovala ob skromnih možnostih (kadrovskih in gmočnih) in, žal, brez opaznejšega zaveznitva podpore družbenopolitičnih sil, strokovnih institucij in uglednih posameznikov iz glasbenega življenja. Bile pa so tudi častne izjeme. Podpora družbenih sil se je kazala bolj v sredstvih kot v čem drugem. Bistvene spremembe in nova razmerja sta napovedala IX. kongres ZSM Slovenije in X. kongres ZSM Jugoslavije. Prav v polni angažiranosti in povezanosti dela GM kot kolektivnega člana specializirane organizacije v vrstah socialistične mladine in SZD moremo zazreti pravo pot programske, kadrovske, organizacijske materialne utrditve naše organizacije.

gm in kulturno-umetniške ustanove in društva

Bistvenega pomena za uspešno delo GM je kar najbolj testirati sodelovanje naše organizacije s poklicnimi kulturnimi in umet-

niškimi zavodi, šolskimi ustanovami vseh vrst s področja glasbe – in ne samo njimi (s posredovalci kulturnih vrednosti, npr. skupnost koncertnih poslovalnic itn.) – z amaterskimi društvi in skupinami, ki gojijo glasbeno kulturo, z RTV Ljubljana in drugimi. V zvezi z delovno zasnovo GMS moramo na letošnji konferenci razrešiti naslednje pomembno vprašanje: ali naj postane vloga GM povezovanje in koordinacija vseh organizacij in sil, ki se ukvarjajo z razvijanjem glasbene kulture med mladimi in potemtakem organizacija z izredno pomembno združevalno kulturno funkcijo ali pa naj bo GM ena od organizacij, ki se ukvarjajo z glasbeno vzgojo mladih, le da je njeno delo boljše načrtovano, metodično, strokovno in s tem bolj smotno.

Zvesti načelom mednarodnega gibanja GM, ki so hkrati načela GM Jugoslavije, se moremo zavzemati in sprejemati samo prvo možnost.

Čim prej je potrebno preiti na pogovore z vsemi zainteresiranimi partnerji pri širjenju glasbene kulture in doseči samoupravni sporazum o načinu sodelovanja, kako skupno programirati in uresničevati program glasbenih prireditev in drugih kulturnih manifestacij, ki so namenjene mladim generacijam. Takšen sporazum more postati osnova za dolgoročno programsko in organizacijsko pozicijo GMS, za trajnejši položaj in vlogo vseh njenih dejavnikov.

glavna smer dejavnosti gms

Že II. kongres GMJ in še bolj II. tematska konferenca GMJ sta opozorila na hudo zapostavljanje delavske in kmečke mladine. Poklicne in strokovne šole imajo nadvse skromno kulturno in estetsko vzgojo. Delavska mladina v OZD in kmečka mladina je podvržena najrazličnejšim vplivom, za katere sta večji del značilna nekulturnost in slab okus. Pri tem se vse bolj na široko odpira vprašanje prostega časa. Treba ga bo čim bolj smiselno izkoristiti. Smer angažiranja vodstva GMS v prihodnjih letih je mogoče opredeliti z razredno zasnovanostjo vseh naših prizadevanj, z zavestno odločitvijo, da največji del svojih prizadevanj posveti delavski mladini po šolah in v proizvodnji.

Prvi koraki v osnovanju aktivnosti GM med delavsko mladino (Litostroj, Kranj, Trbovlje, in še kje) obetajo dober uspeh.

Tudi v prihodnje pa bodo šole z glasbenimi pedagogi in drugimi pomembna jedra osnovnih skupnosti GM. S pravilnejšim pojmovanjem glasbene vzgoje v učnovzgojnem procesu, s prirejanjem glasbenih prireditev v okviru programa GM, z lastno glasbeno aktivnostjo, kar bo omogočilo bolj načrtno izrabo prostega časa in uresničenje ideje kulturnih dni in kasneje čim popolnejši program celodnevne bivanja, bodo šolska vodstva uvidela – tam, kjer še niso – vrednost in pravi pomen gibanja GM.

programska komisija, program in njegova realizacija

Velika ovira za boljše delo in še večje uspehe GMS je bila doslej počasnost in neodzivnost programske komisije. Delo še do danes ni bilo temeljito pripravljeno. Vendar Glavni odbor GMS nikdar ni opustil zahteve, da se program pripravi in predloži v javno razpravo. Takšno stanje je omogočilo posredniškim organizacijam rutinsko vlogo in samo strokovnosti in odgovornosti posameznikov gre zasluga, da tega dela niso poplivali. V naslednjih letih naj bo programska komisija in še posebej njen predsednik neposredno odgovorna predsedstvu GMS za pravo vsebino dela GMS.

Vzorni koncerti bodo tudi v prihodnje jedro našega dela. V povezavi s podobnimi prireditvami iz drugih panog umetnosti bi mogli postati tista smiselna celota, ki jo je GMS kot idejo že sprožila pod imenom kulturnega dne. Premala zavzetost, da izpeljemo takšno zamisel, širšega kroga zainteresiranih, zavračanje nemara tudi iz predsodkov prestižne narave, sta zelo zmanjšala zanimivo zamisel. Šele zadnje čase, ko doživljamo politično preosnovo vsega koristnega dela z mladino, znova razmišljamo, kako bi jo vključili v programe dela kot trajno obliko kulturne vzgoje.

Ugoden odziv doživljajo prve prireditve v obliki klubskih večerov. Klubsko življenje z izbrano vsebino more postati dragocen prestižni protiutež vsem tistim zvrstem „klubskega početja“, ki škoduje mladim ljudem. Prvi koraki v tej smeri v Ljubljani so obetajoči.

organiziranost gms

Doslej so osnovne skupnosti GM nastajale po zaslugi zavzetih posameznikov in njihovih organizacijskih sposobnosti, po uspehih glasbenih prireditvah ali ob pobudah našega glasila GM. Sedanja

mreža osnovnih skupnosti ni bila temeljiteje načrtovana, zato ne ustreza potrebam organizacije. V prihodnjih letih moramo utrditi regionalna žarišča in preko njih nadaljevati organizacijsko povezanost do občin, v večje gospodarske organizacije in krajevne skupnosti. Zatorej kaže pri snovanju novih osnovnih skupnosti GM pričeti z regionalnimi središči (tam, kjer organizacije še ni), pri čemer je prav podpreti vse tiste pobude, ki prihajajo iz organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, šol in občin. Tako bi v logičnejšem zaporedju zasnovali organizacijsko mrežo GM, prek katere bi bilo mogoče bolj načrtovano razpredati dejavnosti po vsem prostoru Slovenije.

Osnovnim skupnostim, ki že delujejo zaradi trdovratne vztrajnosti posameznih nosilcev ideje GM, je potrebno nuditi več družbene podpore in pomoči. Vodstvo GMS se je dogovorilo s predstavniki republiške konference ZSM Slovenije za tesnejše stike in sodelovanje v obliki skupnih programov in kadrovske krepitve z mladimi kulturnimi delavci iz šolskih in delavskih vrst. Ureditev organizacije z njeno najtesnejšo navezanostjo na kulturne skupnosti je izredno pomembna naloga novih vodstev GMS.

propagandna dejavnost gm

Idejo gibanja GM nam je doslej uspelo najuspešnejše razširjati prek časopisa GM. Tudi v bodoče bomo ravnali tako in polno izkoristili to uveljavljeno možnost. Časopisu bomo posvečali največjo skrb.

Hkrati bomo izrabili tudi druge možnosti vpliva na mlade. S priložnostnimi članki bomo sodelovali v drugih glasilih, ki pridejo v roke naši mladini.

Ob pripravljenosti odgovornih tovarišev pri RTV Ljubljana smo že obnovili oddaje GM.

Prav tako si prizadevamo, da uveljavimo idejo GM prek že uveljavljenih glasbenih prireditev in dejavnosti za mlade, kot so: tekmovalne glasbenih šol Jugoslavije, Mladinski ki pevski festival v Celju, Društvo prijateljev glasbe v Kopru in drugi.

kadri in gm

Najbolj je dejavnost GM omejevala pomanjkanje strokovnih in sicer za njeno gibanje zavzetih kadrov. Niti glasbeni pedagogi niti glasbene šole niso pri tem veliko storili. Vse dosedanje delo je slonelo na dveh, treh profesionalnih delavcih in peščici čudovitih zanesenjakov po vsej Sloveniji. Z naslonitvijo GM na mladinsko organizacijo, na delovne kolektive, na Akademijo za glasbo, obe srednji glasbeni šoli, mrežo nižjih glasbenih šol, na ZKPO, kar smo storili že doslej, si obetamo strokovno okrepitev in obogatitev številnih organizatorjev gibanja GM. V prihodnjem obdobju mora GM bistveno pomnožiti vrste glasbenih strokovnih sodelavcev in animatorjev. Od razrešitve kadrovskega problema bo odvisna rast organizacije GMS.

Predsednik GMS
MILOŠ POLJANŠEK

ново vodstvo glasbene mladine slovenije

Konferenca v širši sestavi je izvolila stalni del konference, ki ga sestavljajo delegati vseh občinskih organizacij GM ali drugih organiziranih skupin GM, delegati družbenopolitičnih organizacij in delegacija kulturnih in drugih zainteresiranih organizacij in društev. Za predsednika GMS je bil ponovno izvoljen Miloš Poljanšek, za podpredsednika pa po teritorialnem principu Janez Bitenc iz Ljubljane, Klavdij Koloini iz Ajdovščine, Ciril Vertačnik iz Celja in Tone Žuraj iz Maribora.

Konferenca je prav tako izvolila predsedstvo, ki je njen izvršni organ, delegate za bližnji III. kongres Glasbene mladine Jugoslavije, ki bo 10. in 11. maja letos v Jajcu, in delegate za konferenco in organe GMJ.

koncertni telegrami

24. I. — Dirigent Bogo Leskovic je na svojem letošnjem koncertu v filharmoniji izbral pretežno v romantiko naravnani program. Poleg Brahmsove 4. simfonije, ki jo je izdelal v vseh detajlih in z močno oblikovalno silo, je z izvrstnim orkestrom predstavil pri nas redko izvajano skladbo Richarda Straussa Smrt in poveljčanje, medtem ko je oboist Drago Golob lepo odigral koncert istega skladatelja.

3. II. — Dvoržakovo simfonijo Iz novega sveta je zrelo in v pogledu interpretacije zelo samostojno predstavil Anton Kolar, ki je sicer z orkestrom spremljal še pianistko Christino Bruno v Schumannovem koncertu (neznanimiva izvedba) in uvodoma predstavil Petricheve Nokturne in igre.

14. II. — Močno romantično poudarjen je bil tudi koncert dirigenta Kurta Sanderlinga, močne umetniške osebnosti, ki je vdahnila izreden pečat vsem izvedbam na koncertu. Tudi orkester je predano muziciral (Schubertova Nedokončana, Wagnerjeva uvertura k Tristanu in Izolodi, Schumannova Četrta), tako da je bila vsaka točka sporeda dragoceno doživetje.

21. II. — Najsilnejši vtis na Nanutovem koncertu je zapustil mladi sovjetski violinist Gideon Kremer v Brahmsovem koncertu s svojo neizmerno muzikalno energijo in fantastično tehniko. Nanut je zelo prepričljivo izvedel Čajkovskega Peto in tako dal bogat delež k letošnjim številnim dobrim izvedbam romantičnih simfonij. Uvodoma je predstavil Gabrijelčičev Memento mori.

28. II. — Simfonični orkester RTV Ljubljana je kot gost vodil leningrajski dirigent Maris Jansons in z vsem mladostnim polem izvedel Straussovega Don Juana ter nato Sibeliusovo 1. simfonijo. Pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjakova pa je z Mozartovim koncertom v A-duru KV 144 spet ustvarila miniaturno mojstrovino.

7. III. — Namesto napovedanega dirigenta Stanislava Wislockega je prevzel koncert z Beethovnovimi deli: Leonoro št. 3, violinskim koncertom in šesto simfonijo, Anton Nanut. Svoje delo je prav dobro opravil, prav tako tudi solist violinist Dejan Bravničar.

uro ali dve peš na koncert kulturna akcija mestne zveze kulturno- prosvetnih organizacij

Ze tretje leto teče po mestnih, primestnih in vaških krajevnih skupnostih kulturna akcija mestne ZKPO Ljubljana. S klavirjem od vasi do vasi, z razstavami, gledališkimi, lutkovnimi predstavami, s koncerti spoznavanje kulturnih vrednot počasi, vendar sistematično in zagotovo prodira v kraje, ki so geografsko komaj nekaj kilometrov oddaljeni od kulturnega središča — Ljubljane, jim je pa umetniško doživetje skorajda tuje.

Savljje, Javor, Horjul, Polhov Gradec, pa še mnogo je takšnih krajev, kjer delujejo kulturna društva. ZKPO ni samo njihova organizacija, združuje tudi krajevne skupnosti, šole, delovne organizacije. Zato so prireditve povsod tam, kjer je na voljo primeren prostor — če že ne dvorana krajevne skupnosti, pa avla ali dvorana šole, delovne organizacije.

Načelo kulturne akcije je, da vsak mesec v vsako krajevno skupnost po možnosti pride ena skupina, gledališka, zbor ali

manjša vokalna zasedba. Tako je bilo v letu 1974 organiziranih kar 220 prireditev. Klavir — pravzaprav trpežni pianino Yamaha, ki ga je mestna ZKPO prav tako kupila lani, se je doslej že izvrstno obnesel. Včasih so ga ljudje prvič slišali in videli od blizu... Izkazalo se je, da nobena moderna sredstva ne morejo nadomestiti živega stika med izvajalci in občinstvom. Obiskovalci na koncerte hodijo po uro ali dve peš, da bi od blizu videli opernega pevca, trio, pianista. Tako izražena želja po spremljanju kulturnih dogodkov pa je gotovo dokaz, da je kulturna akcija pravilno zastavljena in da dobro izpolnjuje svoj namen. Posebej še, ker je zagotovljena tudi finančna plat — naj bo javna skrivnost, pravijo na mestni ZKPO, da je za kulturno akcijo namenjenih 360.000 din. Tako naročniki prireditev prispevajo k stroškom le minimalni del, ali pa na primer plačajo izposojnino klavirja.

Ob takšnih ugodnostih akcija tudi ne more biti težko izvedljiva. Torej kar najširši kulturni prodor, animacija vodstev krajevnih skupnosti, da kultura ne bi ostala zadnja med akcijami, širša vzgoja v kulturi nasploh — dopolnjuje se z Glasbeno mladino, katere prva naloga je glasbena vzgoja in uvajanje v glasbo.

MZ

še en kviz — malo drugačen

Da je Mozart pritegnil veliko število osnovnošolcev, ki so se

pomerili v znanju o njegovem življenju in delu, smo že napisali. 23. aprila pa je bilo v Ljubljani še eno kviz tekmovanje, mnogo skromnejše in z manjšim številom udeležencev. Glasbena mladina Srbije je tudi letos namreč pripravila kviz za srednješolce, in sicer na temo „Glasbeni nazori Vojislava Vučkovića“. Srbski muzikolog, ki so ga kot komunista ustrelili leta 1942, je v Sloveniji premalo znan, da bi pritegnil večje število mladih, ki bi se želeli seznaniti z njegovim delom. Pa vendar se je kvizu tako kot v lanskem šolskem letu odzvala II. gimnazija iz Ljubljane, ekipa glasbene šole Vič-Rudnik, poleg teh pa še gimnaziji iz Murske Sobote, ki pa so tekmovanje odpovedali.

Ze gradivo samo je tekmovalcem predstavljalo nemalo težav. Dve obširni knjigi esejev Vojislava Vučkovića, ki ju je bilo treba ne le natančno prebrati, ampak tudi dopolnjevati s splošnim znanjem iz glasbene zgodovine, številni glasbeni primeri, posneti na magnetofonski trak, vse to je od naših tekmovalcev terjalo očitno preveč napora. Pripravljali so se sicer temeljito, kolikor jim je pač ostajalo prostega časa, vendar so bili mnenja, da je v gradivu mnogo preveč nebitnih podatkov. Skratka, rezultati ljubljanskega predtekmovanja niso bili preveč vzpodbudni. Ekipa so odgovarjale na ista vprašanja kot njihovi vrstniki na predtekmovanjih v Srbiji. Očitno tudi način izpraševanja ni bil najbolj posrečeno izbran, povedati pa moramo, da so bila vprašanja resnično težka in da je bilo časa za reševanje malo. Najbolje se je odrezala ekipa galsbene šole Vič-Rudnik, ki je 26. aprila sodelovala v izbirnem tekmovanju za četrtfinale v Kragujevcu — kamor je za tekmovanje bila določena po žrebu. V tem mestu je bilo tudi medrepubliško finale kviza „Mozart“, zdaj pa še kviz „Vučković“.

Na celotnem področju Srbije skupaj z avtonomnima pokrajinama, predvsem Vojvodino, se je za kviz „Vučković“ prijavilo mnogo več ekip kot v Sloveniji. Konkurenca je bila vsekakor dovolj huda, tako da uvrstitev naše ekipe v drugo kolo pred četrtfinalom ni poraz.

Ne glede na težave, ki so jih ekipe imele pri pripravi na kviz, njihova pripravljenost za sodelovanje in zavzetost pri delu gotovo dokazujeta, da si oblika glasbenega kviza utira pot med člane Glasbene mladine. Spoznavanje z muzikologom Vučkovićem pa vendarle

pomeni tudi spoznavanje kulture bratskega naroda, njegove glasbe — in ne nazadnje tudi spoznavanje med samimi udeleženci kviza, navezovanje tesnejših stikov med člani Glasbenih mladlin naših republik in pokrajin.

—č

nekateri letošnji festivali in natečaji

Kot vsako leto je tudi letos po Evropi in po svetu vrsta mednarodnih prireditev, glasbenih natečajev, tekmovanj in festivalov. Naj omenimo vsaj nekatere.

Maja se prične veliki festivali v Lausanni (6. 5. do 19. 5.), Praska pomlad (12. 5. do 4. 6.), zagrebški bienale (12. 5. do 18. 5.), operni festival v Glyndebourne (22. 5. do 6. 8.), dunajski slavnostni tedni (24. 5. do 22. 6.) in znani Maggio Musicale Fiorentino. Med glasbenimi tekmovanji omenimo mednarodni klavirski natečaj kraljice Elizabete v Bruslju, pevsko tekmovanje v Parizu in Peschieri pri Veroni.

Holandski festival se prične 1. 6., festival „dveh svetov“ v Spoletu 17. 6., mednarodno tekmovanje za mlade pianiste v Milanu 18. 6., za mlade violiniste pa v Glasgowu 22. 6. Mednarodni zborovski festival bo v Haagu od 23. do 28. 6., „Koroško poletje“ v Osojah na Koroškem se prične 28. 6. in traja do 29. 8. Od junija do avgusta bodo na Dunaju mojstrski tečaji za pevce, violiniste, zborovodje in dirigente.

srečanje študentov

Številni nadarjeni in tudi manj nadarjeni študentje, nekaj dobrih, pa več poprečnih in nekaj tudi slabših izvedb, takšna je bila slika koncertnih nastopov študentov fakultete za glasbeno umetnost iz Beograda, akademij iz Ljubljane, Sarajeva in Zagreba in visoke šole za glasbo iz Skopja.

Osnovni cilj takšnega vsakoletnega srečanja je gotovo v tem, da se med seboj srečajo študentje — bodoči glasbeniki, njihovi profesorji, da med seboj izmenjajo izkušnje in primerjajo metode dela. Za ljubljansko publiko je bilo srečanje možnost, da so ovrednotili mesto ljubljanske akademije za glasbo v jugoslovanskem prostoru. Lahko rečemo, da so se naši študenti — tako prvi letniki kot podiplomanti — dobro izkazali,

obenem pa vsekakor mlajši dokazovali tudi sposobnost svojih pedagogov, ki jih za bodoči poklic gotovo temeljito pripravljajo. Poustvarjalne sposobnosti diplomantov najbolj kažejo, kakšna je nova generacija glasbenikov — med Slovenci se je zelo uspešno predstavila violinistka Darja Velušček.

Ob robu sta na žalost ostali srečanja mladih muzikologov in skladateljev. Pripravljani sta bili ob istem času, tako da je bila onemogočena izmenjava mnenj med njimi. Pa tudi javnost je zanje premalo vedela, saj bi bodočim ljubljanskim muzikologom gotovo koristilo, če bi se seznanili z načinom dela kolegov iz Zagreba in Beograda. Tudi izvedbe skladb mladih komponistov so ostale v zaprtim krogu ustvarjalcev in njihovih profesorjev, kar je škoda. Slišati je bilo namreč marsikatero zanimivo skladbo, ki bi bila vredna večje pozornosti.

mz

in memoriam

V starosti 72 let je umrl 30. januarja letos skladatelj in glasbeni pedagog BORIS BLACHER. Njegova glasba se odlikuje z raznolikostjo in kon-

strastnostjo ritma, kateremu je posvečal največ pozornosti. Brillantnost, bujnost in razkošje zvočnih elementov ga ne zanimajo in privlačijo. Prav tako je izredno ekonomičen v delih, kjer leži poudarek na koncertantnem elementu, v katerem prevladuje abstraktnost tonske materije nad čutnostjo. Kot skladatelj je bil Blacher torej v sredini med avantgardo in bolj konservativno usmerjenimi skladatelji. Med številnimi njegovimi deli omenimo vsaj scenski oratorij Romeo in Julija ter balet Othello, ki ga je napisal po naročilu dunajske Državne opere ob njeni ponovni otvoritvi. Obe deli sta že bili izvedeni v Ljubljani. Zelo uspešen je bil Blacher tudi kot pedagog in kot vodja berlinske visoke šole za glasbo.

Skladatelj LUIGI DALLAPICCOLA je umrl 19. februarja v Firenci. Bil je leto dni mlajši

od Blacherja. Dallapiccola je bil rojen v Pazinu v Istri in je mladost preživel v Trstu, prvo svetovno vojno pa v Gradcu. Znan je bil tudi kot pianist in pedagog. Navdušil se je za Schoenbergova in zlasti Bergova dela ter si sam izoblikoval dodekafonskem podobno kompozicijski sistem. Sam je dejal, da je bilo zanj najbolj privlačno pri dodekafoniji območje melodične. Prvi uspeh je dosegel s šestimi zbori za tekste Michelangela Buonarrotija in opero Nočni polet (po Saint Exupéryju). Največje uspehe je doživel šele po drugi svetovni vojni, še posebej z opero „Il Prigioniero“, ki je bila izvedena skoraj po vseh opernih hišah sveta. Njegova dela so humanistično orientirana, Dallapiccola je bil vse svoje življenje bojevnik proti nasilju in krivici, kar se kaže tudi v izboru tekstov za glasbena dela.

14. III. — Tudi naslednji Beethovnov koncert (2. in 8. simfonija) je moral zaradi odsotnosti prevzeti domači dirigent. Tokrat je bil za pultom Anton Kolar. Bolj se mu je posrečila izvedba Osme, medtem ko je bila Druga zaradi prevelike težnje po predimenzioniranju njene izraznosti, manj efektna.

21. III. — Oskar Danon je s filharmoniki ponovno izvedel Šostakovičovo Peto simfonijo. Delo je znano in popularno, čeprav učinkuje danes le še s svojim počasnim stavkom. Bolj pronicljivo duhovita muzika je Prokofijeva Prvi violinski koncert, ki ga je izredno odigral Konstantin Kulka. Uvodoma smo slišali Srebotnjakovo Simfonietto in due tempi.

28. III. — Izvedba Beethovne Devete simfonije je vedno praznik. To je silna muzika, ki z zaključnim stavkom, v katerem sodeluje še zbor (za to priložnost pomnožen filharmonični zbor) presega vso dotedanjo simfonično literaturo. Dirigent Nanut je v izvedbo vložil očitno veliko napora, ki pa se — žal — ni povsem adekvatno obrestoval zaradi ne vedno pravega proporca med posameznimi stavki in znotraj njih. Bolj korektno beethovenska je bila izvedba Prve simfonije.

7. IV. — Dirigent Uroš Lajovic je uvodoma predstavil dokaj neizrazito skladbo Pause del silenzio Fr. Malipiera. S solistko Evo Novšakovo pa sta ob dobri spremljavi orkestra izvrstno podala izrazno polne Mahlerjeve Pesmi za umrlimi otroki. Razkošno zvočna in barvita Šeherezada Rimskega Korsakova (solist K. Kirkov) je uspešno zaključila koncert.

11. IV. — Violončelist H. Schiff je fenomenalen umetnik. O njegovi izvedbi Schumannovega koncerta lahko govorimo le v superlativih. Izvrstno je svojo nalogo opravil tudi orkester RTV Ljubljana in njegov dirigent Samo Hubad kot spremljevalca solista in kot samostojna oblikovalca Lipovškove 3. suite za godala ter skladb Mauricea Ravela Couperinov nagrobnik, Pavana in La Valse. S tem so tudi dostojno proslavili stoto obletnico rojstva tega velikega francoskega skladatelja.

18. IV. — Dirigent Milan Horvat in orkester SF sta pripravila zelo zahtevno partituro Igorja Stravinskega „Pomladno obredje“ izredno skrbno in umetniško prepričevalno. Posebna poudarka je vreden dosežek klarinetista Franca Tržana, solista v Mozartovem koncertu. Uvodoma smo slišali Haydnovo simfonijo „La Chasse“.

koncertni oder 1974/75 v celju

Koncertna sezona 1974/75 v Celju je bila bogata ne samo zaradi števila koncertov, ampak tudi zaradi pestrosti in kvalitete izvajalcev. V večernem abonmaju (8 koncertov) in treh mladinskih abonmajih (18 koncertov) ter v dodatnih izvenabonmajskih koncertih so se samo v celjskem Narodnem domu zvrstili odlični ansambli in solisti z izbranimi programi, pri koncertih za mladino pa z obveznim komentarjem in mlademu občinstvu prilagojenimi programi. Poleg teh koncertov pa je koncertna poslovalnica pri Kulturni skupnosti Celje, ki organizacijsko vodi koncerte tudi v imenu Glasbene mladine Celje, prirejala koncerte tudi v drugih občinah oziroma krajih (Konjice, Sentjur, Store) in nekaterih šolah.

Koncertno sezono je otvoril Akademski pevski zbor „Tone Tomšič“, ki je že septembra 1974 predstavil program revolucionarne pesmi. Za zborovsko glasbo občutljiva celjska publika je bila s koncertom zadovoljna, čeprav zbor na začetku sezone še ni mogel pokazati vseh svojih kvalit.

Letos v Narodnem domu nismo slišali simfoničnega orkestra, pač pa tri godalne orkestre, katerih zvok je gotovo primernejši za našo sorazmerno majhno, a zelo akustično dvorano. To so bili: Komorni orkester Marburg an der Lahn z odličnim Igorjem Ozimom, Komorni orkester opere Maribor z Mladinskim pevskim zborom Maribor, solistkama Milico Zečević in Djurdjevko Makarevič ter dirigentom Antonom Nanutom, in domači Celjski godalni orkester (a materski – redkost v Jugoslaviji!) pod vodstvom Valterja Rateja. Ta ansambel praznuje letos 30-letnico ustanovitve.

Poleg že omenjenih APZ „Tone Tomšič“ in Mladinskega zbora Maribor je v Celju nastopil tudi Akademski pevski zbor iz Brna s programom od renesanse do Šoštakoviča, Komorni moški zbor iz Celja pa je nastopil na koncertu v Osnovni šoli Štore.

Komorno glasbo so prinesli na naše koncertne odre: čelist Miloš Mlejnik s pianistko Marino Horakovo, Zlata Ognjanović, Eva Novšak-Houškova, Rajko Koritnik in Ljubo Rančigaj s programom samospelov in oper-

mladinski mešani pevski zbor celjske gimnazije ob 30-letnici

Trideset let je minilo od takrat, ko so naši ljudje prvič zadihali v svobodni Jugoslaviji. V tem času smo zgradili marsikaj tako na gospodarsko-političnem, kot na kulturnem področju. Prav tu je med prvimi v naši domovini začel z delom mladinski pevski zbor celjske gimnazije. O tem, kje je nastala ideja in pobuda za ustanovitev zbora, je povedal nekaj prof. dr. Pavle Blaznik, prvi povojni ravnatelj celjske gimnazije:

„Slučaj je nanese, da sva se v zadnjem letu vojne srečala v Dalmaciji s profesorjem Egonom Kunejem, ki je bil v Šibeniku glavni nosilec tamkajšnjega glasbenega življenja. Ustanovil je tudi gimnazijski pevski zbor in me prosil, naj prisostvujem vajam in skrbim za disciplino. Tako sem spremljal prve korake tega zbora in bil priča sil-

nega napredka v najkrajšem času. Vojna je šla h koncu in oba s prof. Kunejem sva se veselila vrnitve v Celje. Oktobra 1945 sem prevzel vodstvo celjske gimnazije. V proforskem zboru je bil tudi prof. Kunej, ki je v naslednjem letu sicer postal vodja glasbene šole, vendar je ostal še naprej na gimnaziji honorarno zaposlen. Že prvo leto se je začela najina šibeniška zamisel polagoma uresničevati...“

Zbor se je razvijal iz dvoglasnega v triglasnega in dosegal svoje prve uspehe na domačih koncertih. V šolskem letu 1946/47 je bil že štiri-glasni mešani zbor in se predstavil širši javnosti tudi z nastopom na ljubljanskem radiu. Leta so tekla, zbor je postajal številnejši in kvalitetnejši – vse po zaslugi njegovega prvega vodje – prof. Egon Kuneja. Največji uspehi so bili: v letu 1950/51 prvo mesto na republiškem tekmovanju (že tretjič zapored!), leta 1954/54 snemanje na Radiu Ljubljana; ob 10-letnici osvoboditve in svojega obstoja je zbor pel v Celju, Zadru, Trogiru ter požel največji uspeh na koncertu v Slovenski filharmoniji v Ljubljani; leta 1961 je na mladinskem pevskem festivalu v Celju zasedel prvo mesto;

sledila je 20-letnica in že četrth osvojeno prvo mesto na republiškem tekmovanju itd., itd.

Leta 1967 je prevzel mesto zborovodje prof. Ciril Vertačnik, ki je zapisal: „Ta plemenita kolektivnost, ki sem jo občutil kot član gimnazijskega zbora v dijaških letih, in nepriljen vpliv dirigenta prof. Egon Kuneja sta mi všla neomajno željo, da se posvetim zborovodstvu. In ni mi žal. Pri delu z gimnazijskim zborom sem spoznal veliko voljo do dela in sposobnost iskrenega doživljanja naše mladine.“

Leta 1971 je zbor po šestih letih spet tekmoval na Mladinskem pevskem festivalu v Celju in osvojil srebrno plaketo. Istega leta je začel zbor sodelovati z dekliskim pevskim zborom velenjske gimnazije in prirejati skupne koncerte v Celju in Velenju. Danes je to že tradicija.

Leto 1973 pa je pomenilo začetek najuspešnejšega obdobja v zgodovini zbora. Na Mladinskem pevskem festivalu v Celju je zbor dosegel prvo mesto in prejel zlato plaketo, ki mu je široko odprla vrata v evropsko javnost. Septembra je nastopal na mednarodnem festivalu v Olomoucu (ČSSR), naslednje leto pa se je udeležil mednarodnega pev-

vilko ukmar nepomirjena nasprotja

Sodobna glasba, ki jo ustvarjamo danes in ki se z njo srečujemo na ta ali oni način vsak današnji dan, je gotovo nenavadno zapletena stvar. Tako je posebna, tako je v nasprotju razpeta, tako po eni strani vsiljiva in po drugi zopet tako človeku odmaknjena, da ji res težko spregledamo njeno bistvo in še težje postavimo na mesto, ki ji gre in na katerem naj bi prav in dobro služila človeku.

Poglejmo to njeno čudno dvostranost! Ostro in svojeglavo se je raz-

delila v dve veji, tako kot še nikoli ne. Ena veja raste v smeri golega razvedrila, zabave, prijetnosti, čutnega uživanja in predvsem čustvenega ugodja; druga veja pa se poganja v nasprotno skrajnost in se hoče držati le razumske strani; to se pravi, da je zasidrana zgolj v človekovi miselni sferi, da se sestavlja le po miselni logiki in da čustveno stran prezira ali jo celo hoče izključiti iz glasbenega sveta. Obe strani sta v takšni svoji skrajnosti tvegani, in obema je potrebno iskreno in modro pregledati bistvo, da bi ju mogli prav presoditi in jima dati sredi človeškega življenja tisti položaj, ki jima gre.

Glasba za zabavo in razvedrilo je človeku gotovo po svoje potrebna in nesmiselno bi jo bilo načelno odklanjati. Take vrste glasba je tudi od nekdaj že spremljala človekovo življenje in mu je vedrila težke ure – pa naj je bila to preprosta popevka ali melodija za ples. Toda pri tem je bilo značilno, da jo je kritično spremljal umetniški okus in jo plemenitil; če pa to ni šlo, jo je tudi odklonil ter kot nevredno blago obsodil in zavrgel. Danes pa se zdi, da v zabavni lahkotni glasbi tega kritičnega duha ni, ali pa je postal ves ohlapen. Zato je mogoče, da se v njej porajajo skladbe, ki nimajo umetniške vrednosti, bodisi zaradi neresne sentimentalnosti, bodisi zaradi pomanjkanja preprostih estetskih meril. Pa to še ni najhuje. Težje je, da je v tej vrsti glasbene plaže mnogo naravnost škodljivih potez, ki jih pa človek naše dobe niti ne zapaža. Takole mislim:

Vse, kar človek in kar človeštvo počne, je gotovo prežeto z osnovnim hotenjem po razvoju in sicer v naprednem smislu. To se pravi, da si človek postavlja vedno nove cilje navzgor v smeri postopnega osveščanja, da upravičeno ceni vse, kar je

napredno, in odklanja, kar je nazadnjaško, kar zadržuje razvoj in vleče človeka nazaj, namesto da bi ga spodbujalo naprej in navzgor. Ravno zabavna glasba naših dni pa je v veliki meri cokolja razvoja. Zakaj? Ker zadržuje človeka na razvojni poti, ker vpliva nanj uspavajoče, mu zadržuje osveščane, budi in spodbuja pa v njem prav tiste sile, ki so bile neke v davni primitivnem človeku še v prid, ki pa pome-nijo v naši sodobnosti kot atavistična sila pogubno oviro na poti razvoja. Danes je treba človeku jasne misli, bistrega razuma, duševne prebujenosti in ostrime spoznanja; vsega tega, o čemer primitivec še sanjati ni znal. Mar ni tedaj pogubno, če sodobnega človeka trpamo s takim primitivizmom, če ga vlečemo v pravadninsko zaostalost in uspavamo njegovo zavestnost? Vse to pa počne velik del sodobne zabavne glasbe.

V pravadnini, ko je živel človek še skoraj samo v nagonski sferi, je že poznal sebi in ravni svojega notranjega razvoja primerno primitivno glasbo; ta je bila v popolnem skladu z njegovo duševnostjo. In kakšna je bila ta glasba? V Adlerjevem „Handbuch der Musikgeschichte“ (Priročnik glasbene zgodovine) jo opisuje pomembni muzikolog Robert Lach med ostalim takole: „Kar zadeva tonsko gradivo, uporablja primitivna glasba enega ali nekaj tonov, ki se kot vedno isti ton ali pa ista melodična fraza stalno ponavljajo v utrjujoči monotonosti; prehod iz glavnega tona na druge stopnje se vrši s tulečim glasom ali z zavijajočim glisandom (primitivnim portamentom)... Poznane so zelo karakteristične ilustracije prav prvih početkov glasbene arhitektonike, ki so se pozneje razvile v „litanijski tip“ speva: vedno isti motiv se neusmilje-

skega festivala v Neerpeltu (Belgija). Tam je v svoji kategoriji dosegel prvo mesto in dokazal, kako lepa je jugoslovanska pesem. Z uspešnim nastopom na republiški reviji mladinskih zborov v Zagorju pa si je spet pridobil pravico za tekmovalje na mednarodnem Mladinskem pevskem festivalu 1975 v Celju.

Visoko obletnico smo zelo slavnostno proslavili. V petek, 18. aprila 1975, so se v svečano okrašeni dvorani Narodnega doma v Celju zbrali nekdanji pevci gimnazijskega zbora in gostje (predstavniki družbeno-političnih, kulturnih, prosvetnih in drugih organizacij, skladatelji, itd.). Vsakemu so mladinke pripeljele nageljske trobojnice in značko zbora, nato pa si je lahko ogledal malo razstavo fotografij in priznanj. Na ta slavnostni koncert smo se sedanji pevci temeljito pripravili, saj smo hoteli prejšnjim generacijam pokazati, da znamo ceniti in hvaležno sprejeti to, kar so zgradile v tistih najtežjih, začetnih letih. Kmalu so se po dvorani razlegli zvoki domačih in tujih pesmi. Ob koncu smo vsi pevci na odru in nekdanji pevci v dvorani skupaj zapeli pesem „Lepo je v naši domovini biti mlad“ pod vodstvom prof. Egon Kuneja.

Na tem koncertu je prof. Branko Rajšter v imenu glasbenega odbora zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije izročil zboru najvišje priznanje za amaterske glasbene skupine – Gallusovo plaketo.

V znak zahvale za zasluge pri delovanju zbora pa je zbor podelil zlate značke: prof. dr. Pavletu Blazniku, prof. Tinetu Orlu, drugemu povojnemu ravnatelju celjske gimnazije, prof. Jožetu Rotarju, prof. Cirilu Vertačniku in sedanjemu ravnatelju, prof. Ivanu Grobelniku. Prof. Egon Kunej pa je poleg zlate značke prejel še srebrno dirigentsko palico, ki so mu jo darovali prvi pevci zbora.

Velike zasluge ima tudi tov. Edo Gaberšek, ki je spremljal zbor na

dveh najzahtevnejših turnejah: po ČSSR in v Belgijo ter mu izredno pomagal s svojim organizacijskim delom.

V torek, 22. aprila, je zbor ponovil program s slavnostnega petkovskega koncerta za širšo celjsko javnost – spet ob nabito polni dvorani. Ob tej priložnosti so obiskovalci lahko kupili spominsko brošuro s kratko zgodovino zbora in prvo malo ploščo, ki jo je posnel zbor pri Helidonu. Na plošči je šest pesmi: štiri ljudske in dve umetni.

Zadnji koncertni nastop zbora je bil 25. aprila v Velenju ob sodelovanju dekljskega pevskega zbora velenjske gimnazije.

DARJA JAKLIČ
Gimnazija Celje

no ponavlja... Kar zadeva ritmiko primitivne glasbe, srečamo tu največjo mnogostranost in pestrost... in k vsemu skrajno kompliciranemu ritmičnemu detajliranju melodije... prihaja s spremljavo bobnov, pavk itd še nadaljnj, našemu zapadnjaškemu glasbenemu občutju odtujeno dejstvo, da imajo ti spremljajoči instrumenti (tolkala) pogostoma od glavnega napeva popolnoma neodvisno samostojno ritmiko, ki je celo s samim tem glavnim napevom v popolnem nasprotju... Vse to beremo tu kot značilnost glasbenega primitivizma. In če končno poznavalec te muzike popisuje, kako nagonsko naravno izvajalec ob takem pevskem podajanju v ritmu poskakuje, krili z rokami in pači obraz, potem menda ni treba povedati ničesar več v opravičilo trditvi, da je sodobna zabavna glasba pogostoma predvsem v popevki in v pesni podobni v skladju s takim atavističnim primitivizmom. To pa pove, da nosi v sebi iste sile, kot jih je nosila glasba pred mnogo tisoči let – in da te sile pomenijo za današnjega človeka skrajno pogubno zaostalost. Zavedati se je namreč treba, da vsebina sil, ki so vložene v neko stvar, deluje zopet isto tako nazaj na človeka. Kot bumerang: kar si vrgeš, se povrne nate. Oblika predmeta pa to vsebino nosi in daje, daje in nosi. Če je torej oblika skladbe taka, da nosi sile atavističnega primitivizma, potem te sile prehajajo v vsakega, ki tako skladbo dojema. Je jasno. Zato pa drži trditev, da te vrste zabavna glasba naših dni človeka s tem, ko ga tako čutno priklepa, zaslužuje in kviri, ker ga vleče v razvoj nazaj v davnino in ga po svoje uspa. In ko si danes s tako vneto prizadevanjem odpravljati ovire zavestnemu in zbranemu delu na vseh področjih,

ko se borimo celo proti alkoholizaciji ter težimo za tem, da pojde na primer delavec jutraj trezen, zbran in osveščen na svoje delo, ga z isto vneto na vse zgodaj po radiu zasujemo s to glasbeno plažo, ki ima isti učinek kot morda kozarec žganja. Samo da je pot k učinku tukaj daljša in bolj skrita; zato pa morda tem bolj nevarna. – Da pa v tako glasbeno zvrst ne spada vsa zabavna glasba, je jasno. So meje, ki so zgoraj povedane in onkraj katerih obstaja tudi umetniško vredna popevka, ples ali koračnica. Gotovo. Toda tam atavistične sile mirujejo, ker jih odganja čista estetska zavest. Ta pa dobro pozna svoj čas in njega zahteve.

Težje je razpravljati o sodobni glasbi druge smeri, tiste, ki sili v enostranski racionalizem, ki se hoče graditi le po miselni logiki, ki je tedaj zasidrana zgolj v miselni sferi. Vendar se zdi prav vsaj opozoriti na neka dejstva in vprašanja, ki bodo morda le pomagala dospeti do večje jasnosti v pogledu tako razvejane dejavnosti na področju sodobne seriozne glasbe. Tu niso jasna neka osnovna vprašanja.

O stilu vemo, da je poseben pojem, ki določa in opredeljuje obče in posebej umetnostne pojave, in sicer po njihovi obliki; skozi obliko pa tudi po vsebini, ki je v tem primeru oblikovno določena, kot smo videli že na primeru zabavne glasbe. Brez zunanje oblike je tedaj stil brezpredmeten in nemogoče ravno tako, kot je brez umetninskega lika nemogoča umetnost obče. Gre torej za lik, ki je bistveni pogoj vse umetnosti, torej vseh umetnostnih zvrsti. Tudi glasbe. Če si upodablja oča umetnost danes privzema naziv „likovna umetnost“, je to neutemeljeno, ker so vse umetnosti vobče li-

kovne, kajti lik je njihova osnov in pogoj eksistence. – V glasbi pa je likovnost še posebno delikatno vprašanje. To pa zato, ker je glasba edina umetnost, ki nima svojega predmeta v zunanji naravi in torej njeni liki niso v naravi pogojeni; torej tudi v njej ne nastajajo. Izvor in obstajanje glasbenih likov ima svoje mesto v človekovi duhovnosti, v njegovi umski predstavi. V njegovem duhovnem prostoru, če smem tako reči. Samo tam lahko nastane in le tam more obstajati. Bistvo glasbenega lika namreč niso toni, temveč tonska (in obče zvočna) razmerja. Melodija sestoji iz razmerij, harmonija in tudi ritem sestojita iz razmerij. Torej so razmerja – zaporedna in vzporedna – prvine glasbenega lika. Razmerja pa so značilno duhovni pojavi, so naša notranja doživlja; in če je že to glasbeno gradivo samo zgolj duhovno, potem so gotovo tudi glasbeni liki duhovni fenomeni. Glasbeno doživljanje se torej vrši tako, da si človek najprej iz tonskih odnosno zvočnih razmerij ustvari predstavo glasbenega lika, ki ga nato umetniško doživi – lahko kot estetsko ugodje ali neugodje. Vsekakor pa je pomembno to, da nastane glasbeni lik v njegovi notranji predstavi. In ker je od lika in od likovnega doživlja odvisno tudi dojetje in doživljanje glasbene vsebine, je glasbeni lik tem pomembnejši pogoj umetniškega doživlja. Tako pa je razumljivo, da si v glasbenem doživljanju človek prizadeva najprej v notranji predstavi ustvariti si kar se da jasno glasbeno likovno podobo (melodijo, sozvočje, male in velike forme etc.), in ko je to dosegel, jo umetniško doživlja in od nje sprejema vsebino, tisto, ki je od lika odvisna in se skozi to določeno obliko razodeva.

(Se nadaljuje)

nih arij, graški Harfenquintet, klavirski trio Lorenz in italijanska pianistka Laura de Fusco.

Posebej je ostal v spominu koncert tria Lorenz, ki je že leta nastopal na mladinskih koncertih v Celju in okolici, letos pa se je na večernem koncertu v izbranem programu predstavil kot izreden, homogen ansambel. Med solisti pa je celjsko publiko najbolj prevzela odlična mlada pianistka Laura de Fusco z zrelim muziciranjem v izredno zahtevnem programu.

Omenjeni koncerti v organizaciji koncertne poslovalnice so končali sezono že v marcu. Vendar odslej dvorane niso bile prazne. Že konec marca se je s solidnim nastopom predstavil celjski plesni orkester. V aprilu se je dvorana Narodnega doma petkrat napolnila do zadnjega kotička, ko so nastopali nekateri celjski zbori na svojih letnih oziroma jubilejnih koncertih: mešani pevski zbor „Prešeren“, ki slavi letos 80-letnico, Mešani mladinski pevski zbor gimnazije (dvakrat) – ta slavi 30-letnico uspešnega delovanja, Mladinski pevski zbor osnovne šole I. celjske čete skupaj z Mladinskim zborom šole Mislinja in moški zbor „Ivan Cankar“.

Tudi mesec maj bo glasbeno živ, saj se bodo zvrstili javni nastopi glasbene šole, koncert dijaka pianista – glasbenega mladince Hinka Haasa in še kaj, ob koncu meseca pa bo ravno mladinska glasbena aktivnost dosegla svoj višek na veličastnem mednarodnem Mladinskem pevskem festivalu 1975 s sodelovanjem najboljših jugoslovanskih in tujih mladinskih zborov.

Kljub lepim rezultatom, dobri volji in zaenkrat zelo solidni organizaciji, pa je koncertna poslovalnica z glasbeno mladino kot amatersko organizacijsko telo prešibka za pokrivanje vseh potreb glasbenega življenja v Celju. Že pred leti izraženi misli o potrebi organizacijskega telesa s profesionalnim profilom, ki bi združeval in uredničeval organizacijske potrebe koncertne poslovalnice, glasbene mladine, Mladinskega pevskega festivala in glasbenega odbora ZKPO, bo treba močneje prislusniti, jo razviti in uresničiti, kajti v nasprotnem primeru se bomo prej ali slej srečali z zaprekami, ki jih klub dobri volji z amatersko organizacijo ne bomo zmogli.

CIRIL VERTAČNIK

nagradna križanka »pesem in skladatelj«

Očitno našo zborovsko glasbo vsi dobro poznate. Prejeli smo 382 rešitev križanke iz 4. številke, pravih pa je bilo 174. Izžrebali smo pet reševalcev, ki bodo po pošti prejeli gramofonsko ploščo.

To so:

Šamec Štefka, Medvode 51, 61215 Medvode

Vasko Maraš, Ulica 21. maja 18, 68250 Brežice

Jožica Kresnik, Kozje 127, 63260 Kozje

Lojze Zdravec, Prešernova 5, 64270 Jesenice

Mira Žizek, Glavni trg 1, 69240 Ljutomer

Rešitve križanke iz 5. številke pošljite do 20. maja.

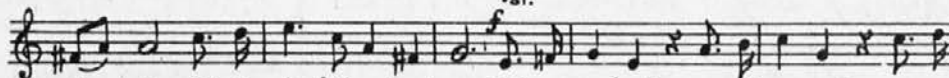
Korakoma

Eden:

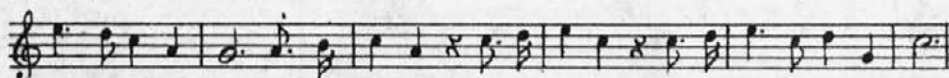

1. Kdo pa so ti mladi fant-je, ki ko-ra-ka-jo skoz vas? Kdo pa so ti mla-di
2. Kdo pa so dekleta mla-da, puške imajo na ra-mah, kdo pa so de-kle-ta
3. Kakšna je ta mlada voj-ska, ki za-je-la je skoz vas, kakšna je ta mla-da

Vsi:

1. fant-je, ki jim tak žari ob-raz? To so mladi par-ti-za-ni, neupog-
2. mla-da, a-li ni jih prav nič strah? To so mlade par-ti-zanke, slu-ša-
3. voj-ska, dru-ga vsa kot prejšnji čas? To je pra-va na-ša vojska, to je

1. lji-ve-ga du-ha, to so mladi par-ti-zani, borci no-ve-ga sve-ta
2. le so glas sr-ca, to so mlade par-ti-zanke, strah pusti-le so do-ma.
3. sil-na na-ša moč, to je par-ti-zanska vojska, jutro znani nam po-joč.

SESTAVIL IGOR LONGYKA	ZAHTEVA Z GROŽNJO	↓	↓	SREDNJI	PRIVLAČNO VABA, ZANI- MIVOST	NEMSKI FOTOKR- AFARAT	IT. MESTO V PIEMONTE, ZNANO PO VINIH	↓	STARO- RIMSKI POZDRAV	NAJBOLJ POGOSTA POŠTNA POŠILJKA	↓	↓	GRŠKA CRKA	LOŠČ
SVEDSKO MESTO S 500 LET STARO UNIVERZO								NADSTREŠJE NAD ODPRTIM STEDILN				MELIŠČE		
ODISEJEV OČE								GLAVNO MESTO IZRAELA (TEL...)				OČE ŠPANSKI SPOLNIK		
STEBLO VINSKE TRTE				MOČVIREN SVET OB REKAH (SRBOHRV.)				KAPITALEN JELEN						
				ŽITARICA				KRIVO TURSKO BODALO						
PESNIŠKA FIGURA S PONAV- LJANJEM BESED									MAJHEN METULJ, KI ZRE OBLEKE				DOLGOLETNI VODJA SOVIJSKE DRŽAVE	DOLG, PRAZEN GOVOR BESEDI ČENJE
									POD					
IGRA OBRAZA ALI GIBOV							KDOR USTV. UMETNIŠKO DELO					FILOZOF IZ 19. STOL.		
							ANTON DERMOTA					NEM. MESTO S SLOVITO KATEDRALO		
ZACETEK AZBUKE				ZADNJA IN TRETJA CRKA		KORALNI OTOK					UPORI			
				ATA		ZENICA								
ZMIKAVT					TISKANO DELO, KOT IZIDE									
					OBDELANA ZEMLJA						PRISTAŠ ULKANJA			
LJUBLJANSKO POKOPA- LIŠČE, VELIKIH MOŽ 19. STOLETJA							GREGOR STRNIŠA			KEMIČNI SIMBOL ZA KOSITER		IZCEDEK NI KATERIH DRIJEV		
VISOKA IGRALNA KARTA							MILENA ZUPANČIČ					IVAN CANKAR		
LEPOTNA RASTLINA, SAMORASLA IN GOJENA						IME SLIKARJEV SEDEJA IN GASPARIJA						STENA		
ELEKTRIČNA RIBA												REDKO ŽENSKO IMI		

**dijaški
parter**

**prvič
v
filhar-
moniji**

V petek smo šli z učenci glasbene šole v Ljubljano. Šli smo v filharmonijo.

Bila je generalka. Generalka je zadnja vaja pred nastopom. Orkester je igral prvo in deveto Beethovnov simfonijo. Ljubljanska filharmonija je zelo majhna. Predstavljal sem si jo še enkrat večjo. Ko sem stopil v dvorano, sem se zagledal v dve veliki sliki na koncu dvorane.

Medtem ko smo posedli, so se orkestraši zbrali na odru in pričeli igrati. Občudoval sem pavkista, kako ritmično in dinamično je udajal po pavkah. Tudi violinisti so bili odlični. Pri nekaterih težjih delih simfonije so se ustavili in ta del so morali še enkrat ponoviti. Med igranjem jim je dirigent dajal še dodatne napotke.

Najbolj všeč mi je bila deveta simfonija, ko nastopi v zadnjem stavku zbor in štirje solisti, pa tudi orkester se je povečal za nekaj instrumentov.

Simfoniji sta bili odlično izvedeni. Poleg tega sem opazil, da je gledati in poslušati orkester čisto nekaj drugega, kot pa poslušati delo na gramofonski plošči. Tega prvega obiska ne bom nikoli pozabil, obenem pa upam, da ni bil zadnji.

DANILO HRAST
6. razred,
Glasbena šola
RADOVLJICA

arturo toscanini

maurice maeterlinck

giacomo puccini

fjodor šaljapin kot mephisto

konferenca v slikah

Na konferenci Glasbene mladine Slovenije so za svoje delo prejeli priznanja naši zaslužni glasbeni delavci: prof. Ciril Cvetko za širjenje ideje Glasbene mladine, skladatelj Aleksander Lajovic za dolgoletno uspešno delo v naši organizaciji in Jurče Vreže, razširjevalec glasbene kulture med mladimi in organizator Mladinskega pevskega festivala v Celju.

